

PATRULJELIV

KFUK-KFUM
SPEIDERNE

**KFUK-KFUM
SPEIDERNE**

SPEIDERBUTIKKEN

PATRULJELIV

Copyright 2018 KFUK-KFUM-speiderne
Utgitt av Speiderbutikken AS i samarbeid
med Norges KFUK-KFUM-speidere
Omarbeidet etter tidligere utgaver

Redaktør: Bente Pernilla Høye
Korrektur og språkvask: Mette K. Larsen

Layout og illustrasjoner: Strøk design
Trykk: o7 Gruppen AS
Opplag: 600
kmspeider.no
ISBN 978-82-92643-22-8

KFUK-KFUM-speiderne er en av Norges største kristne barne- og ungdomsorganisasjoner med 11.000 medlemmer fordelt på 250 grupper over hele landet. Vi tilbyr speiderarbeid for barn og ungdom i alle aldrer.

Speiderarbeidet består av et bredt aktivitetstilbud for barn og ungdom i alle aldrer. Gjennom friluftsliv, samarbeid, vennskap og læring gir speiding opplevelser for livet. Ungt lederskap og gradvis større utfordringer er med på å utvikle speidere til å bli aktive, ansvarsfulle og engasjerte medmennesker. I KFUK-KFUM-speiderne kan barn, unge og voksne utvikle seg som hele mennesker med ånd, sjel og kropp.

INNHold

3

Forord	4
Innledning	6
Hva er KFUK-KFUM-speiding?	8
Patruljeførerens plass i gruppa	16
Patruljemøter	20
Patruljen på tur	30
Sikkerhet og beredskap	38
Patruljesærpreg	45
Kristent fellesskap	54
Nyttig og hjelpsom	64
Patruljens materiell	68
Leke sammen	74
Tillegg	81

FORORD

Kjære patruljefører!

Du er et forbilde! Gjennom det du sier og det du gjør leder du andre. Du øver deg på å få det beste ut av en gruppe mennesker som kanskje ikke ville jobbet sammen i noen annen sammenheng. Denne boka skal gi deg som patruljefører ideer, inspirasjon og pågangsmot i ditt arbeid som leder av en patrulje i KFUK-KFUM-speiderne. Les i den når du trenger litt tips og ideer, eller når arbeidet i patruljen ikke går akkurat sånn som du vil.

Å lede andre er det ingen som er utlært i. Derfor er det viktig at du også husker at du kan lære av de du ser kan noe annet enn deg. I førerpatruljen, på peffkurs eller i andre sammenhenger treffer du andre patruljeførere. Det de kan, det har de lært seg – og det kan de også lære videre til deg. Du kan også lære mye av de du har i patruljen din.

Oppgaven din er å hjelpe patruljen til å jobbe godt sammen, så dere kan lære av hverandre og lære nye ting sammen. Det er en jobb som kan være spennende og morsom, men også vanskelig og frustrerende. Det er en lærerik rolle, som gjør at du blir bedre kjent med deg selv, og hvordan du reagerer i ulike situasjoner. Og så er Jesus der for oss når vi trenger noen å snakke med.

Vi håper denne boka vil være til god nytte for deg, og ønsker deg lykke til!

Speiderhilsen

Gunvor Meling
Gunvor Meling
Landssjef

INNLEDNING

- Patruljesystemet er nøkkelen

"Patruljesystemet er ikke
én måte å drive speiding på,
det er den eneste!"

Baden-Powell

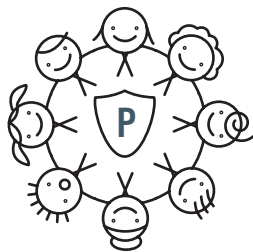
Alt speiderarbeid skal bygges opp rundt patruljer. Gruppe, krets og forbund er viktige enheter, men det er i patruljene speiderarbeidet skjer. Nettopp derfor gjør patruljeførerne en av de aller viktigste jobbene i forbundet vårt.

En av dine hovedoppgaver som patruljefører er å få speiderne i patruljen til å delta aktivt når en oppgave skal løses. Dette gjelder enten dere er på tur, konkurranse eller patruljemøte. Å være i en patrulje handler om å gjøre hverandre gode. Derfor er det ikke alltid din jobb å utføre alle oppgaver, selv om du kanskje er mest erfaren og kan det best. Du skal sørge for at patruljemedlemmene slipper til, sånn at de får vokse med sine oppgaver. Prøv å finne oppgaver som passer for det enkelte patruljemedlem, og sørg for at alle får sjansen til å bidra på patruljemøter og turer.

PATRULJEÅND

En patrulje er en sammensatt gjeng. Ingen speidere er like, hverken i sinn eller skinn. Derfor kan det være en utfordring å få dem til å bli en sammensveiset gjeng. Det er din oppgave som patruljefører.

- Sammen skal dere løse utfordringer.
- Sammen skal dere glede dere over opplevelser og eventyr.
- Sammen skal dere hjelpe hverandre over skuffelser.
- Sammen er stikkordet til de store ting i patruljen.

Patruljeånd er det som får en speider til å si til en venn: «Jeg kan ikke bli med deg på kino i kveld, jeg skal på patruljemøte!»

Patruljeånd er det som får to speidere til å stikke hodene sammen og finne en måte å hjelpe et patruljemedlem med dårlig råd, sånn at alle får vært med på sommerens leir.

Patruljeånd er det som gjør at en patruljefører kan love troppslederen at hans eller hennes patrulje kommer til å stille opp når troppslederen trenger hjelp. «Du kan regne med oss, for jeg vet at de stiller opp!»

Patruljeånd er ikke noe en patrulje får over seg bare ved å knipse med fingrene. Den er heller som et lite tre som trenger hjelp til å vokse. Dette treet må få rik jord til å leve og trives i. Det må ha nok sol og lys. Speiderne våre må trives i det miljøet de skal være i. De må føle seg hjemme. De må føle at dette er noe det virkelig er verdt å ofre noe annet for. Da vil de vokse med oppgaven.

HVA ER KFUK-KFUM- SPEIDING?

Å forstå hva som kjennetegner forbundet vårt, vil hjelpe deg å se patruljen din i en større sammenheng. I dette kapitlet lærer du mer om dette.

GRUNNLAG OG METODE

Gjennom å gi unge mennesker som deg lederskap og gradvis større utfordringer, er vi med på å utvikle ansvarsfulle og engasjerte medmennesker. Vi ønsker at barn, unge og voksne skal få utvikle seg som hele mennesker med ånd, sjel og kropp. Dette viser vi gjennom de fem verdiene våre:

KRISTEN TRO

Som KFUK-KFUM-speider får du et møte med kristen tro gjennom friluftsliv og fellesskap. Mange speidergrupper drives i samarbeid med en lokal menighet, og våre møter skal være et trygt sted å bli kjent med og utforske sin tro.

FELLESSKAP

Speidere opplever fellesskap gjennom vennskap i patruljen, i gruppa og på leir sammen med andre. KFUK-KFUM-speidere er del av et større fellesskap lokalt og nasjonalt. Internasjonalt er vi tilknyttet fire av verdens største barne- og ungdomsorganisasjoner: YWCA, YMCA, WAGGGS og WOSM. Speiderlov, speiderløfte og speiderdrakt viser tilhørighet og gir oss en felles identitet som speidere.

PERSONLIG UTVIKLING

Som KFUK-KFUM-speidere utfordrer vi oss selv til å gjøre ting vi først ikke trodde vi skulle tørre eller klare. Det kan være å sove under åpen himmel, snakke foran en forsamling eller bestige et høyt fjell. Vi bruker patruljesystemet, veiledning og *læring gjennom erfaring og refleksjon* som metode. Barn og unge får gradvis større ansvar og utfordringer, noe som gir hver enkelt en trygg ramme rundt egen utvikling.

FRILUFTSLIV

Naturen brukes til lek, læring og samarbeid. Gjennom aktiviteter og opplevelser utendørs, lærer vi å bli kjent med, bli glad i og ta vare på naturen. Vi er mye ute, og friluftslivet gjør oss i stand til å mestre nye utfordringer. Speiding gir mulighet for alt fra små turer ut i skogen til kanopaddling, brevandring og toppturer.

SAMFUNNSENGASJEMENT

Som KFUK-KFUM-speidere engasjerer vi oss i samfunnet vi lever i og deltar aktivt for å påvirke lokalt og globalt. Vi engasjerer oss der vi bor, verner om naturen og hjelper mennesker som trenger det.

FORMÅLSPARAGRAFEN

Formålsparagrafen står i grunnreglene våre, og forteller hva målet vårt er:

"Norges KFUK-KFUM-speideres mål er å fremme og drive et speiderarbeid for å hjelpe barn og unge til å utvikle en kristen tro og oppdra dem til ansvarsbevissthet, selvstendighet, samfunnsmessig engasjement, mellomfolkelig forståelse og respekt for naturens verdi"

Fra Grunnreglene §2

SPEIDERLØFTET

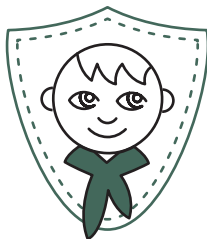
Speiderløftet avlegger vi ved opptakelsen, og fornyer ved overgang til ny arbeidsgren. Verbene *tro*, *tjene*, *hjelp* og *leve*, forteller at speiderløftet er aktivt og aktuelt. Speiderløftet skal ikke være forbeholdt seremoniene én gang i året, men skal følge oss i hverdagen. Speiderløftet utfordrer oss. Det utfordrer livet vårt, valgene våre, etikken vår og livsveien vår. Og det utfordrer troen vår.

NYNORSK

I tru på Guds hjelp lovar eg:
å tene Gud
hjelp andre
og leve etter speidarlova

BOKMÅL

I tro på Guds hjelp lover jeg:
å tjene Gud,
hjelp andre
og leve etter speiderloven.

SPEIDERLOVEN

Speiderne lover i sitt speiderløfte å leve etter speiderloven. Punktene i speiderloven viser hvordan vi ønsker å fremstå som speidere og hvilke idealer vi strekker oss mot.

NYNORSK

1. Ein speidar er open for Gud.
2. Ein speidar er ein god ven.
3. Ein speidar kjenner og tek vare på naturen.
4. Ein speidar er til å stole på.
5. Ein speidar er nøysam.
6. Ein speidar arbeider for fred.
7. Ein speidar tek ansvar og viser veg.

BOKMÅL

1. En speider er åpen for Gud.
2. En speider er en god venn.
3. En speider kjenner og tar vare på naturen.
4. En speider er til å stole på.
5. En speider er nøysom.
6. En speider arbeider for fred.
7. En speider tar ansvar og viser vei.

VALGSPRÅK

NYNORSK: Alltid budd!

BOKMÅL: Alltid beredt!

Som speidere ønsker vi alltid å være beredt til å handle, for eksempel til å hjelpe noen som er skadd eller trå til der det trengs.

SPEIDERHILSEN

Speiderhilsen gjøres med høyre hånd til tinningen, med innsiden av hånden fremover. De tre midtre fingrene strekkes samlet opp, tommel og lillefinger samles til en ring.

De tre fingrene til panna skal minne oss om de tre punktene i speiderløftet. Ringen som dannes av tommel og lillefinger, minner oss om fellesskapet av speidere som strekker seg over hele verden. Vær et godt forbilde for patruljen din: rett deg opp og gjør speiderhilsen med stolthet. Husk at speiderhilsen symboliserer speiderløftet ditt.

Alle speidere i hele verden tar hverandre i hånden med venstre hånd. Denne skikken stammer fra kongeriket Ashanti, hvor krigerne bar skjoldet i venstre hånd. For å kunne bruke venstre hånd til å hilse med måtte man legge fra seg skjoldet, og dermed stå ubeskyttet. Dette var et tegn på mot. Baden-Powell ville at speiderne skulle være de tapreste blant de tapre. Derfor gjør vi speiderhilsen med høyre hånd mens vi håndhilser med venstre.

SPEIDERDRAKTEN

Speiderdrakt bæres av speidere i hele verden. Dette er en gammel tradisjon som går helt tilbake til oppstarten av speiderbevegelsen. Drakten er med på å skape identitet og vise at vi tilhører en verdensomspennende barne- og ungdomsbevegelse. Hensikten er å vise tilhørighet, ikke at vi alle skal se like ut. På store speider-sammenkomster i verden ser man lett tilhørighet til land og forbund på draktene speiderne bærer, samtidig som et personlig preg ofte kommer fram. Når alle går i speiderdrakt skaper det enhet og fellesskap. Vi blir like, uavhengig av sosial og økonomisk status.

Selv om det er fint når alle er like, er det noen som ikke har speiderdrakt. Det er selvfølgelig ikke noe problem. Det er ikke et krav å ha speiderdrakt for å være med i speideren.

Speiderdrakt, merker, skjerf og alt som hører til får du kjøpt på speiderbutikken.no. Hvordan du bærer speiderdrakten og hvor alle merkene skal sitte, finner du i draktreglementet på kmspeider.no.

FAMILIESPEIDER: Grågrønn

OPPDAGER: Gul

STIFINNER: Rød

VANDRER 5.–7. klasse: Blå
8.–10. klasse: Grønn

ROVER: Burgunder

LEDER: Mørk blå

HISTORIKK

Den første speiderleiren i verden ble ledet av Robert Baden-Powell i England i 1907. Arbeidet var først kun for gutter, men i 1910 dannet jentene sitt eget forbund. Speiderideen ble raskt veldig populær og spredte seg til hele verden, også Norge. KFUK-KFUM-speiderne ble stiftet i 2003, da Norges KFUK-Speidere og Norges KFUM-speidere slo seg sammen. Vil du vite mer, kan du lese i Speiderhåndboka eller besøke Speidermuseet.

VÅR ORGANISASJON

Grunnsteinen i alt arbeidet vårt er patruljen. Patruljene er med i en tropp og ulike arbeidsgrener organiseres sammen i grupper. Gruppene samles i kretser. Forbundets øverste organ er landsting som holdes hvert annet år. Mellom landstingene er det landsstyret som leder organisasjonen. På neste side kan du se hvordan organisasjonen er bygget opp.

VI TAR DEL I ET STORT FELLESSKAP

Norges KFUK-KFUM-speidere er med i et stort fellesskap, både nasjonalt og internasjonalt. Forbundet har over 250 grupper i hele landet fra Svalbard i nord til Lindesnes i sør. Vi er tilknyttet fire store verdensorganisasjoner: WAGGGS, WOSM, YWCA og YMCA.

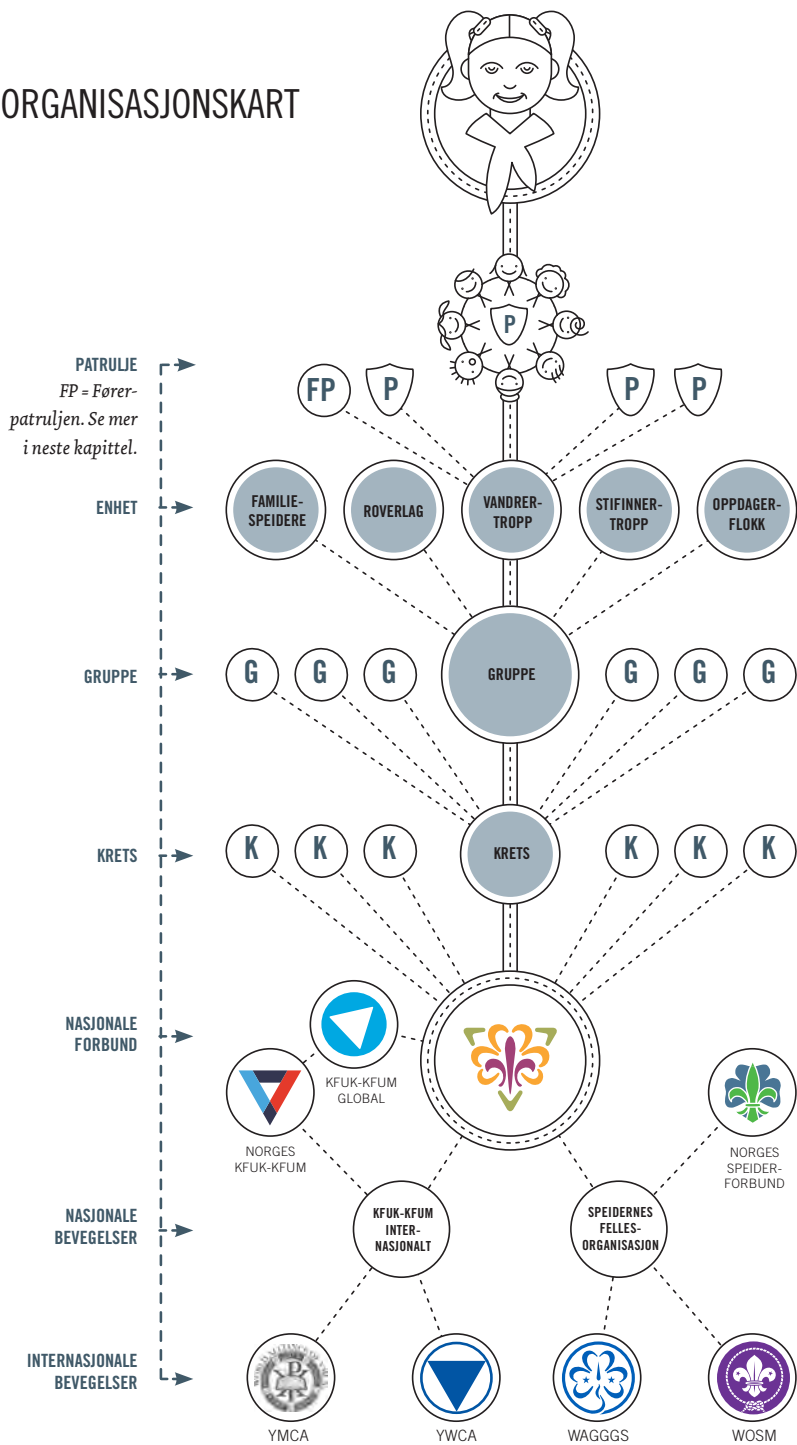
KFUK	Kristelig forening unge kvinner
KFUM	Kristelig forening unge menn
YWCA	Young Women's Christian Association
YMCA	Young Men's Christian Association
WAGGGS	World Association of Girl Guides and Girl Scouts
WOSM	World Organization of the Scout Movement
NSF	Norges Speiderforbund
SPF	Speidernes fellesorganisasjon

← Kjenner du forkortelsene?

På figuren til høyre ser du hvordan den internasjonale tilknytningen vår er bygget opp. Mer om hver organisasjon finner du i Speiderhåndboka, på kmspeider.no eller på hver enkelt organisasjon sine nettsider.

Organisasjonskartet kan lastes ned for utskrift i større format fra kmspeider.no.

ORGANISASJONSKART

PATRULJE- FØRERENS Plass I GRUPPA

PATRULJELIV // PATRULJEFØRERENS Plass I GRUPPA

Å VÆRE LEDER OG FORBILDE

Du er en av de mer erfarne speiderne i gruppen din, det er derfor du er blitt patruljefører. Din oppgave er å lede din patrulje, planlegge og gjennomføre patruljemøter og patruljeturer og veilede patruljemedlemmene til å bli et godt lag som gjør hverandre gode. Du trenger ikke gjøre alt selv, men du har ansvaret for å delegere oppgaver og passe på at ting blir gjort.

Det kan komme tilfeller der troppens interesser må gå foran patruljens. En dag må kanskje et av dine patruljemedlemmer gå ut av patruljen for å bli patruljefører i sin egen. Når det skjer, skal du være stolt over hva dere har fått til. Det kan føles litt trist å dele opp en patrulje som du har lagt mye arbeid i å gjøre til en sammensveiset gjeng, men samtidig vet du at du har vært med på å legge grunnlaget for at enda flere skal få oppleve det å være i en god patrulje. Du er et forbilde for patruljen din, og de som selv blir patruljeførere vil ta med seg erfaringene fra å ha vært i din patrulje inn i sin egen.

FØRERPATRULJEN

Førerpatruljen er et møtested for planlegging av arbeidet i patrulje og tropp og for opplæring av patruljeførere. Den består av alle vandrerne som går på ungdomsskolen og de voksne lederne i vandrertroppen. I førerpatruljen kan dere også jobbe med ting som er litt mer utfordrende enn det som lar seg gjennomføre i patruljene, for eksempel gullgraden, ekspertmerker eller litt mer krevende turer. Bruk førerpatruljen som et sted å hente ny inspirasjon og hjelpe hverandre til å gjøre hele troppen enda bedre!

KURS – LÆRERIK MORO

Det å dra på kurs gir både nye utfordringer, nye venner og ny kunnskap. KFUK-KFUM-speiderne har flere kurs som passer for deg:

GRUNNKURS PATRULJEFØRER gir deg en innføring i patruljedrift, program og hvordan være patruljefører.

VIDEREGÅENDE KURS PATRULJEFØRER er et praktisk kurs om planlegging, gjennomføring, sikkerhet og etterarbeid ved patruljetur.

NORSK ROLAND er KFUK-KFUM-speidernes høyeste utdanning for patruljeførere. Et ukelangt sommerkurs for deg som virkelig ønsker å tilhøre kremen av patruljeførere.

På Norsk Roland lærer du blant annet førstehjelp

Hva med et vinterkurs?

VINTER-ROLAND lærer deg å lede patruljen på vintertur. Det holdes på fjellet i påsken.

KILT -Kurs i leirteknikk er et kurs for deg som skal lede patruljen på leir.

I flere kretser arrangeres det også egne **KURS I ULIKE TEMA**. Følg med på forbundets og kretsens nettsider.

NM I SPEIDING er ikke et kurs, men en konkurranse hvor de beste patruljene i kretsene fra både KFUK-KFUM-speiderne og Norges speiderforbund møtes for å kåre landets aller beste speiderpatrulje.

ENGASJER DEG

Visste du at i KFUK-KFUM-speiderne har du stemmerett på lik linje med voksne? KFUK-KFUM-speiderne skal være en organisasjon som preges av unge ledere, derfor har vi også flere kanaler som skal sikre at unge speidere er med der hvor beslutninger tas. Det finnes mange måter du kan få innflytelse og bidra til organisasjonen på:

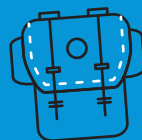
PATRULJEFØRERTING: Avholdes annethvert år i forkant av landsting. Her møtes patruljeførere valgt av kretsene sine, for å diskutere saker som skal opp på landsting, og lære tale- og debatteknikk og organisasjonsdemokrati. Patruljeførerting sender selv to representanter til landsting.

UNGDOMSTING: Avholdes de årene det ikke er patruljeførerting. Dersom ikke kretsen har valgt representanter på kretsting, kan gruppene selv sende patruljeførere på ungdomsting.

KRETSTING: Årsmøte for speiderkretsen, hvor kretssaker blir bestemt. Kretsene har egne regler for hvor mange stemmeberettigede hver gruppe kan sende på kretsting, men alle medlemmer har møte- og talerett. Snakk med din gruppeleder om hvem som skal representere din gruppe.

LANDSTING: Arrangeres annethvert år og er KFUK-KFUM-speidernes øverste organ. Delegatene velges av kretsting og patruljeførerting. Her velges landsstyret og forbundets strategi og budsjett bestemmes.

Ungdomsting - vær med på å påvirke!

Stadig vekk dukker det opp muligheter for engasjerte speidere til å delta i utvalg, på kurs og arrangementer!

Følg med på kretsens terminliste, på kmspeider.no/arrangementer, på kmspeider.no/ledigeverv for å se om det er noe du vil være med på.

PATRULJEMØTER

Patruljen er selve kjernen i speiderarbeidet. Dersom vi skal følge Baden-Powells ønske for en patrulje, må vi lage bra program og planlegge godt. I dette kapittelet får du lære om planlegging og hva du kan fylle patruljemøtene med.

PLANLEGGING

God planlegging er nøkkelen til å drive et godt patruljearbeid. Ta med hele patruljen på råd, så alle får gjort noe de brenner for. Du som patruljefører har oppgaven å sette hvert møte inn i en større sammenheng. Skal for eksempel patruljen på leir på sommeren bør det gjenspeiles i programmet for vårsemesteret. Det meste av denne planleggingen skal skje i førerpatruljen sånn at dere får hjelp og støtte av lederne i troppen. Planlegging av patruljeturer kan du lese mer om i kapittelet «Patruljen på tur».

"Jeg vil at dere patruljeførere helt på egen hånd skal gå i gang med å lære opp patruljene deres, fordi det er mulig for dere å få med hver enkelt gutt i patruljen og gjøre en kjekk kar av ham. Det er liten hjelp i å ha en eller to racere hvis de andre ikke er noe tess. Målet må være å få hele patruljen med."

Lord Baden-Powell

På slutten av hvert semester bør patruljefører og assistent gjøre opp status for året som har gått. Har patruljen nådd fram til positive resultater, eller har det hele gått mer tilfeldig for seg? Har dere fått gjort det dere planla? Bør noe gjøres annerledes neste semester?

SEMESTERPLAN

Før semesteret begynner bør dere lage en semesterplan. En semesterplan skal inneholde patruljens langsiktige mål, og en plan for når møter og turer skal være, samt «overskrifter» for møtene. Hold først patruljeråd, hvor du oppmuntrer patruljen til å komme med forslag til ting de gjerne vil ha med på programmet. Patruljefører og assistent tar med seg forslagene inn i arbeidet med å utarbeide detaljene i programmet. Målene for semesteret bør være styrende for hva slags aktiviteter dere velger.

Bruk hjelpemidler som vandrerprogrammet og gradsheftet for å sette langsiktige mål. I speiderprogrammet finner du informasjon om hva speidere bør lære i løpet av sin speiderkarriere, og de ulike aktivitetsmerkene. Heftene kan du kjøpe på speiderbutikken.no eller laste ned gratis fra kmspeider.no.

I gradsheftet kan du krysse av for hvert punkt du har gjort på de ulike gradene.

EKSEMPEL PÅ SEMESTERPLAN

Mål for semesteret: 1) Ta to punkter på sølvgraden før jul.
2) Alle skal føle seg inkludert.

DATO	HVA	HVORFOR	HVOR	HVEM
21. august	Velkomstmøte	Bli kjent med nye, komme i gang	Speiderbakken	PF PA ordner saft og boller
28. august	Geocaching	Ta geocachemerket	Oppmøte ved skogen	PF PA andakten
2.–3. september	Tråkk!	Få tråkkmerket. Få siste haiken i Sølvgraden	Vi møtes ved Speiderbakken og går derfra	PA sørger for at lederne gir foreldrene god info PF andakten
11. september	Bålmøte!	Bålmerket Primitiv mat-merket	Speiderbakken	PF instruksjon PA andakten
18. september	Troppsmøte, orientering		Speiderbakken	Troppsleder Anne
25. september	HØSTFERIE			
2. oktober	Kirkebesøk, bedehusbesøk og den gamle gravplassen	Ta punkt 4 om kristen tro i sølvgraden	Oppmøte utenfor kirken	PF avtaler med klokkeren. Kateketen skulle ta andakten.
9. oktober	Forberedelse Globalaksjonen	Stop Poverty-merket	Speiderhuset, inne og på Kiwi	PA
13.–15. oktober	Gruppetur Patruljen går samla			Troppsleder Anne
23. oktober	Globalaksjonen			Troppsleder Anne
OSV...				

MØTEPLAN

Når semesterplanen er bestemt, kan man begynne å planlegge hvert enkelt møte. Det er nå man skal begynne med detaljene. Hva trenger dere av utstyr for å gjennomføre planen deres, hvem tar ansvar for hva, hvor lang tid skal dere bruke på hver enkelt aktivitet? Prøv å gjøre denne planleggingen i god tid, slik at alle har mulighet til å forberede sitt ansvarsområde godt.

Det er mange måter å holde patruljemøte på. Men patruljen din vil raskt merke om du prioriterer dem og samholdet deres. En inspirert patruljefører gjør speiderne i patruljen inspirert og villig til å yte mye for fellesskapet. En patrulje skal sveises sammen til en vennegjeng. Dere skal ha det morsomt sammen og dere skal arbeide og lære sammen.

Ingen patruljer er like, og du må ta utgangspunkt i de speiderne som er i din patrulje når du planlegger møtene. Sett mål som er oppnåelige for patruljen, ikke for lavt og ikke for høyt. Etter hvert kan dere begynne å sikte høyere og høyere.

Hver patrulje bør forsøke å finne fram til sin egen stil når det gjelder patruljemøtet. Det er fint å etablere noen faste seremonier og tradisjoner, men husk at litt variasjon skaper spenning og motivasjon. Et patruljemøte bør inneholde disse elementene. Rekkefølgen kan variere

fra gang til gang:

- Åpning
- Andakt
- Aktivitet/instruksjon
- Lek
- Avslutning

ÅPNING OG AVSLUTNING

Dette bidrar til at patruljemedlemmene får et klart signal om hva som skal foregå, og det er lettere å få dem til å være rolige. Åpningen og avslutningen kan variere fra patrulje til patrulje. Den kan også være felles for hele troppen eller gruppa. Åpningen og avslutningen bør være like hver gang. Få ro og verdighet over denne delen av møtet.

Ingen patruljer er like, og du må ta utgangspunkt i medlemmene i din patrulje når du planlegger møtene.

ANDAKT

Målet med enhver andakt er å fortelle om Jesus og det han har gjort for oss. Det er mange måter å holde andakt på. Kanskje en i patruljen har noe å dele, dere kan be en bønn, tenne lys eller lese fra en andaktsbok.

Tips til andaktsbøker

INSTRUKSJON

Legg opp instruksjonen etter patruljemedlemmenes nivå. Dersom speiderne i patruljen har ulik alder kan det være lurt å dele patruljene i to slik at patruljeføreren og assistent kan instruere noen hver. Husk at også de andre i patruljen kan holde instruksjon. Det er viktig at den som skal holde instruksjonen har forberedt seg godt.

REPETISJON

Det er viktig å repetere det som vi har lært tidligere. Det vi lærte på forrige møte, eller under dagens instruksjon kan for eksempel testes ut ved en liten konkurranse. Dette er den morsomste måten å repetere stoffet på. La det veksle mellom teori og praksis også i konkurranser.

LEK

En patrulje som har det morsomt sammen vil fungere godt sammen. Ved å legge inn en lek på hvert speidermøte og hver patruljetur, øker sjansen for at dere har det moro sammen. Lek bidrar også til at patruljen blir bedre kjent med hverandre og styrker fellesskapet i patruljen. Bruk lek aktivt til å repetere ting speiderne har lært tidligere. Du finner mange forslag til leker på kmspeider.no/aktivitetsbanken.

BESKJEDER

På slutten av møtet gir du de beskjedene som gjelder frem til neste møte. Skal de huske noe? Er det noe som skal deles ut? Hvor skal de møte opp neste gang?

AVSLUTNING

En god avslutning markerer at møtet er over og at speiderne kan gå hjem. Dere kan rulle sammen flagget, slukke bålet eller syng speiderbønnen. Når man avslutter på samme måte hver gang gir det en trygg ramme for møtet og samhold i patruljen. Det kan også bidra til at man tar med «den gode speiderfølelsen» hjem etter møtet.

EKSEMPEL PÅ PATRULJEMØTE

Mål: Lære patroljen om urettferdighet, bli engasjert før Globalaksjonen og ta litt av Stop poverty-merket.

Kilde: Møtet er hentet fra Aktivitetsbanken.

NÅR	HVA	HVEM	FORBEREDELSE	EVALUERING
18.00	Oppstilling, opprop, patroljens åpnings-seremoni.	PF	Kjøp nye fyrstikker.	
18.05	Aktivitet: «Hvor er klærne dine laget».	PA	Be Gunnar ha med verdens-kartet. Tusj.	
18.20	Fairtrademerket. Vi snakker om hva det er og hva vi skal gjøre etterpå. Hva vil det si å være fattig, hva tror du man får for 16 kr dagen?	PF	Kopi av fairtrade-merket.	
18.30	Vi rusler bort på Joker'n og ser hva vi kan få kjøpt for 16 kroner.	PF	Husk 16 kronestykker!	
19.00	Andakt «Stop poverty» fra aktivitetsbanken.	PA	Husk å skrive ut eller kopiere over på mobilen.	
19.10	Lek: «La den vandre», en lek fra Sri Lanka (aktivitetsbanken).	PA		
	Mer lek hvis vi får tid, alle elsker elg-leken.	PA		
19.20	Avslutning og speider-bønn.	PF		

Evalueringsfeltet kan være greit å bruke, for å notere ned hva som fungerte og ikke fungerte. For eksempel kan det hende det var en lek som var ny og veldig morsom, at noe tok mye lengre tid enn forventet, eller noe dere må huske på til neste gang. Det er lov å prøve og feile! Det viktigste er å lære, også av de tingene som ikke gikk helt som planlagt.

PATRULJERÅD

Patruljeråd bør dere holde regelmessig, gjerne ved starten av hvert semester. Her skal alle patruljens medlemmer få anledning til å uttale seg. Det kan være ting i programmet de mener bør være annerledes. Det kan være saker de vil du skal ta opp i førerpatruljen, planlegging av turer, innkjøp av patruljeutstyr eller lignende. Husk at speidernes meninger skal høres, respekteres og legges vekt på!

SPEIDERPROGRAM

Speiderprogrammet er et hjelpemiddel for ledere og patruljeførere. I speiderprogrammet finner du *speiderstigen*, som beskriver hvordan speidingen skal være utviklende for hver enkelt speider. Der finner du også gradsprogrammet og alle aktivitetsmerkene. Merkene og gradsprogrammet brukes i planleggingen og gjennomføringen av møter og turer.

MERKER

I vandrerprogrammet finnes det over 70 merker. Noen av dem er obligatoriske i gradsprogrammet, andre kan du velge ettersom hva patruljen og du har lyst til å holde på med. Det er gøy å klare å ta et merke, og et merke er også et fint utgangspunkt for å planlegge hva dere skal gjøre i et semester.

EKSPERTMERKER

Noen av merkene har kant som ligner et tau. Dette er ekspertmerkene. De bygger videre på de vanlige merkene, men er på et litt høyere nivå. Noen ganger kan de eldste i patruljen jobbe med ekspertmerket mens de yngste i patruljen jobber med det grunnleggende merket innenfor samme tema. Ekspertmerkene kan også være fine for å gi førerpatruljen litt ekstra utfordringer.

GRADSPROGRAMMET

Det er fire grader i vandrerprogrammet: aspirantgraden, bronsegraden, sølvgraden og gullgraden. Gradsprogrammet skal sikre at du som vandrer får nye utfordringer og lærer nye ting. Man begynner med å ta aspirantgraden, før man går over til bronsegraden og så sølvgraden. Høyest henger gullgraden, som er for spesielt motiverte speidere.

På alle gradene jobber man med temaer innenfor våre fem verdier. Noen punkter er obligatoriske, mens andre punkter gir deg valgfrihet. En god del vandrermerker og ekspertmerker er en del av gradsprogrammet som obligatoriske eller valgfrie krav.

På speiderbutikken.no får du kjøpt et lite hefte der du kan krysse av for fullførte krav og få signatur for oppnådd grad. Når du har oppnådd en grad, kan du bruke skulderhylse til speiderskjorta med tilsvarende grad brodert på.

INSTRUKSJON

«Learning by doing», heter det på engelsk. På norsk oversetter vi det med erfarings-læring, eller «læring gjennom opplevelse og refleksjon» som det står i speidermetoden. Dette er kanskje noe av det viktigste du som patruljefører må ha i bakhodet når du skal lære bort noe til patruljen din. La patruljen få prøve tingene selv, etter at du har vist dem, da lærer de best.

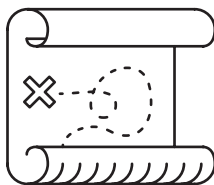
Dersom den som instruerer er flink, er det gøy å lære. Det finnes mange måter å lære bort på som inneholder aktivitet og utprøving, ikke bare at patruljeføreren står og prater. På de neste sidene får du råd og informasjon om hva som er viktig når du skal lære bort noe.

SPEIDERMETODEN

KFUK-KFUM-speiderne har definert speidermetoden som ni punkter:

- Lov og løfte
- Patruljesystemet
- Personlig utvikling
- Symboler og seremonier
- Friluftsliv
- Lek
- Samfunnsdeltakelse
- Læring gjennom opplevelse og refleksjon
- Ungt lederskap – voksent nærvær

INSTRUKSJONSTEKNIKK

- Planlegg instruksjonen godt på forhånd. Lag korte notater eller skisser, og øv deg på hva du skal si. Skal du bruke bøker ved instruksjonen må du ha funnet fram de sidene du skal bruke på forhånd og lagt inn bokmerker, sånn at du slipper å lete.
- Ha alltid bøker, tusjer, papir, fargestifter, tau, førstehjelpssaker eller annet utstyr du trenger klart før møtet begynner. Du bør ha lagt det fram på en sånn måte at du lett finner det du trenger når du skal bruke det. Husk å sjekke at alt du trenger er i orden i god tid, slik at du rekker å reparere eller skaffe nytt dersom noe mangler.
- Selve instruksjonen: snakk tydelig og langsomt. Ikke gå for fort fram, og vær alltid sikker på at du får med deg alle. Spør om alle forstår, hvis ikke forklar en gang til. Samle patruljen rundt deg, og sørg for at du ser alle ansiktene. Hvis du skal ha knuteinstruksjon er det likevel lurt å sitte/stå med ryggen mot patruljen. Kan du tenke deg hvorfor?
- Ikke bli sur og oppgitt om ikke alle forstår like raskt. Dersom noen blir rastløse fordi de blir raskere ferdig enn andre, kan de kanskje hjelpe deg med å instruere resten av patruljen. Det å lære bort krever tålmodighet.
- Nye ting bør du alltid repetere på neste møte eller tur. Husk å variere repetisjonene, for eksempel ved hjelp av konkurranser, lek og spørrelek.
- Variasjon er viktig. Ikke hold på for lenge med én ting. Når du merker at konsentrasjonen faller, ta en pause med en lek eller sang en liten stund.
- Bruk konkrete gjenstander. Vis modeller, la speiderne ta på, lukte på og prøve ting selv, da lærer de lettere og husker bedre.

*Tingen selv er
som regel det beste
hjelpemiddelet!*

HJELPEMIDLER

TINGEN SELV

Dette er det beste hjelpemiddelet vi har. Der hvor tingen selv kan skaffes til instruksjonen skal vi gjøre det. En modell, en tegning, eller et fotografi kan ofte være brukbart, men det er enda bedre å skaffe tingen selv. Vi bruker for eksempel et kompass framfor tegning av et kompass.

Vær mest mulig ute, og bruk det dere har rundt dere. Finn ulike trær og planter i naturen, heller enn å vise bilder av dem innendørs.

MODELL

Mange ganger går det ikke an å bruke tingen selv. Det er for eksempel umulig å ta Jotunheimen inn i patruljerommet for å studere høydekurver, eller en levende bjørn for å finne ut mer om patruljedyret. Noen ting er også så små at de blir vanskelig å bruke som instruksjonsmateriale. Det nytter for ikke for en patruljefører å forklare en maurs anatomi ved å holde en maur i været under instruksjon for patruljen. Derfor bruker vi modeller. Modeller kan lages av mye forskjellig og på mange måter, her er det bare fantasien som setter grenser.

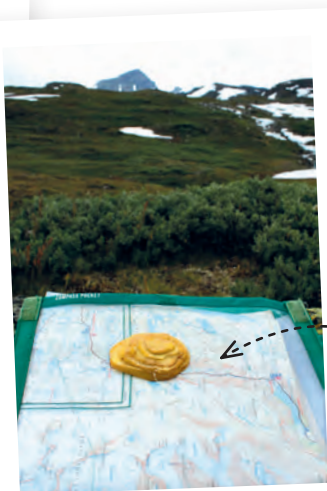
Eksempler:

- Skal vi ha et fjellparti, er gips, papirmasse eller modelleire utmerket. Det samme er isoporplater plassert etter smørbrødmotoden. En potet som du skjærer i skiver, kan også fungere godt som modell av høydekurver.
- Et insekt kan du lage en forstørret modell av med ståltråd, tauverk og papirmasse eller gips.
- Lag modell av leirplassen når dere forbereder dere til leir. Dere kan bruke småpinner, grillpinner, fyrstikker, hyssing og annet.
- Modeller kan gjerne brukes ute og i kombinasjon med tingen selv. Bruk for eksempel gjerne en modell til å lære om maurens anatomi mens dere studerer mautua ute i skogen. I tillegg til å se høydekurver laget ved hjelp av en stor potet, er det selvfølgelig mest lærerikt å gå ut i terrenget med et kart og se hvordan høydekurvene ligger tett i tett der det er bratt.

Det er mange måter og virkemidler du kan bruke for å vise ting, du kan lage en plansje, skrive på en tavle, tegne i sanden, lage quiz, vise en video, arrangere en kahoot eller lage en lek. Variasjon er en god ting, men ingenting er bedre enn å få prøve selv!

Det er mange måter og virkemidler du kan bruke for å vise ting, du kan lage en plansje, skrive på en tavle, tegne i sanden, lage quiz, vise en video, arrangere en kahoot eller lage en lek. Variasjon er en god ting, men ingenting er bedre enn å få prøve selv!

En potet i skiver er en god modell på høydekurver!

PATRULJEN PÅ TUR

Turlivet kan gje dei aller flottaste speidarminna. Patruljen får prøvd kunnskapane sine i praksis, og vert meir samansveisa gjennom felles utfordringar og opplevingar. De kan sjølvsagt ha minneverdige turopplevingar når de tek ein tur heilt på sparket, men nøkkelen til ein verkeleg vellukka tur er planlegging. På *Vidaregående kurs patruljefører* får du lære meir om planlegging av turar og det å vere patruljefører på tur. Sjekk ut krinsens heimesider eller spør leiaren din om når det vert arrangert patruljeførarkurs i din krins.

Som alltid elles løner det seg å ta patruljen med på råd, gjerne i starten av semesteret, når de legg planar for patruljen. Kvar har dei lyst til å dra? Kva har dei lyst til å gjere? Er det nokon av dei som kan noko spesielt som dei kunne tenkje seg å lære bort? Ta patruljen sine innspel med når du og patruljeassistenten legg dei detaljerte planane for turen.

PLANLEGGING

Desse tinga må vere ordna i god tid:

- Speidarhytte eller anna overnattingsplass må avtales og bestillast i god tid, om de skal sove inne.
- Gje beskjed til troppsleiar om opplegget og få det godkjend (før invitasjon sendes til føresette og deltakarar).
- Skaff heimeleiar (før invitasjonen sendes til føresette og deltakarar).
- Innbydinga bør bli levert ut i god tid før turen, gjerne eit par veker. Turar bør òg stå på halvårsplanen

Innbydinga bør innehalde:

- Pakkeliste (Se Speidarhandboka for tips), dato for turen, oppmøtetid og -sted, hentetid og -sted, kor turen går, og gjerne noko om programmet på turen. Namn og telefonnummer til heimeleiar skal stå i innbydinga.
- Informasjon til føresette og speidarar er veldig viktig!
- Nokre føresette kan ha behov for å bli roa i forkant av turen. God informasjon gjer både speidarar og føresette meir trygge.

TIPS: Lag ein tema-tur!

Velg eit tema for turen, og la alle elementa på turen henge saman, frå mat til program og andakt. Til dømes kan de dra på fuglekikkar-tur, der de lagar mat med egg, og har andakt med Matt. 6.26 som tema. Ein god lek kan vere «haien kommer» berre med ulike fuglar i staden for fisk, og ein kongeørn i staden for hai!

Døme på lapp til foreldre/foresette

Kjære Uglepatrulje og foreldre!

19.–20. september skal vi på TRÅKK. Då skal uglepatruljen ut på tur heilt på eiga hand. Vi skal sove under open himmel, men tek med ei presenning i tilfelle regn.

Oppmøte på parkeringsplassen utanfor kyrkja klokka 08.30 laurdag. Vi skal sykle ein del av vegen, så hugs å ta med sykkel og hjelm. Vi reknar med å vere attende utanfor kyrkja klokka 12.45 på søndag.

Ta med:

- Sovepose
- Liggjeunderlag
- Termos med varmt vatn og gjerne rett i koppen-drikke
- Drikkjeflaske
- Regntøy
- Ullundertøy
- Ekstra skift
- Lue (til natta)
- Solide joggesko, støvlar eller fjellstøvlar
- Matpakke til lunsj laurdag og lunsj søndag
- Lommelykt
- Kniv
- Fotoapparat (viss du har.)
- Sykkel
- Hjelm

Anna fellesutstyr og mat tek vi med og fordeler utover på alle, så hald av litt plass i sekken til fellesutstyr.

Heimeleiar er gruppeleiar Bjørn Falkheim, mobilnummer * * * * *.

Vi sjåast på laurdag!

Helzing PF Johanne og ASS Marius

PLANLEGGING AV VINTERTUR

Eit aktivt friluftsliv er ein viktig del av speidararbeidet, også om vinteren. Vinterspeiding kan styrkje evna til samarbeid i patruljen, og gje fantastiske naturopplevingar. Men friluftsliv på denne årstida krev litt ekstra. Det er viktig å ha kunnskap om vinterspeiding anten de skal gå ein dagstur eller de skal overnatte ute. Be leiaren din om å melde deg på Vinter-Roland. Der vil du lære korleis du på beste måte kan ta med patruljen din på tur. Du kan og tileigne deg kunnskap ved å lese Speiderhåndboka kapittel 17 *Om vinteren* og boka *Friluftsliv i vinterfjellet*. Desse bøkene kan du kjøpe på speiderbutikken.no. Her tek vi berre opp det som handlar om å *planlegge* ein vintertur.

- Det er ekstra viktig å tilpasse turen til patruljen sine føresetnader. Det kan vere ein god idé å starte i det små. Ta ein enkel dagstur først, og sats på lengre og meir vanskelege turar etter kvart. Slik blir også patruljen kjend med det å vere ute om vinteren og trygge på at dette er noko dei får til.
- Sørg for at speidarane har det utstyret som trengs. Før ein overnattingstur om vinteren bør patruljen gå nøye gjennom kva slags utstyr den enkelte må ha. Noko kan kjøpast for ein billig penge, andre ting kan de lage sjølv på eit patruljemøte (til dømes fotposar, yttertremk til sovepose). Spør gjerne på informasjonslappen til foreldre om det er nokon som har utstyr å låne vekk eller arve, eller snakk med gruppeleiar. Å ikkje ha råd til dyrt vinterutstyr skal ikkje gjere at ein i patruljen ikkje kan bli med på tur.
- Det kan vere at nokre speidarar ikkje får lov heime. Det kan til dømes vere at foreldra veit lite om vinterfriluftsliv og er redde. Dette kan løysast ved god informasjon. Kva med eit fellesmøte med speidarar, foreldre og vaksne leiarar frå gruppa, der de snakkar om programmet, utstyret, alle førebuingar og sikkerheit.
- God planlegging er nøkkelen til en god tur, også på vinteren. Sørg for at alle veit kvar de skal dra, korleis de skal overnatte, kva de skal gjere og kva for utstyr de treng, patruljeutstyr og personleg utstyr. God informasjon om dette til førette speidarar gjer at alle stiller betre budd.

GJENNOMFØRING

Det er gjerne på tur at ei patrulje får dei beste opplevingane saman og skapar minne for livet.

- Hugs at turen må passe alle. Legg gjerne opp til ein krevjande tur, men på patruljen sine premisser. Ei lenkje er aldri sterkare enn det svakaste leddet. Har nokon i patruljen særskilde behov, ta omsyn til dette.
- Vinterturar er kjempespanande og gir heilt andre opplevingar, men krev meir kunnskap. Søk råd hos erfarne turgåarar!
- Ha alltid med eit reserveprogram. Det kan fort vere at de får bruk for det. Til dømes kan vêret bli annleis enn planlagt, eller de kan bli tidlegare ferdig enn de hadde regna med. Ha nokre leikar i bakhand.
- Sørg for at ingen kjenner seg utanfor. Dersom nokon har for lite å gjere, kan dei lett starte å bråke og øydelegge for resten av patruljen

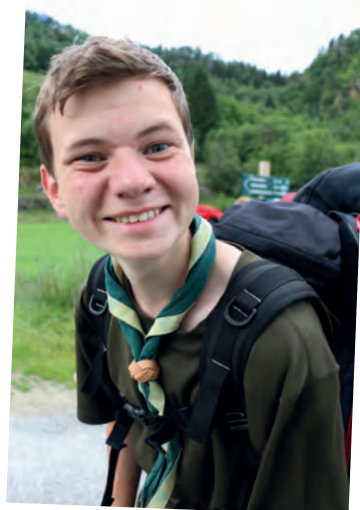
GENERELLE VINTERTIPS

- Ha ein plan og ei arbeidsfordeling klar. Det er gunstig om alle veit kva dei skal gjere alt før de drar ut. Løys fellesoppgåvene først, så dykk eigne. Patruljeførar og assistent har ansvaret for å delegere oppgåver og for at alt blir gjort.
- Ha orden i utstyret. Det som ikkje vert brukt, er i sekken. Sett ski og stavar opp, ikkje la det liggje på bakken.
- Lag bål plass tidleg og få fyr på bålet. Tramp hardt under der bålet skal ligge.
- Gjør unna tannpuss og gå på do innan de legg dykk i soveposane. Gjer nokre øvingar så de er varme, men ikkje sveitte. Tørre klede om natta er viktig.
- Hovudregel: aktivitet, godt humør, varme og næring er viktig for at turen skal bli bra. Ta gjerne ein leik for å få opp varmen og humøret.

ETTERARBEID

«Turen er ikkje over før alle er heime» blir det sagt. «Turen er ikkje over før alle er heime, og utstyret rydda på plass», seier vi. Ha omtanke for dykk sjølve, og rydd og tørk alt utstyr med ein gong de kjem heim. Eit muggent telt, skittent stormkjøkken eller presenning med hol gir ikkje ein god start på neste tur. Hugs å melde frå til heimeleiar at de er komne heim.

*Ein tur treng ikkje vere lang
for å vere rik på opplevingar!*

35

GODE TURRÅD

- Gå inn for at patruljen din blir glad i å dra på tur. Planlegg gjerne ein tur i semesteret. Legg merke til kva slags turar som vert vellukka, og kva som gjer at enkelte turar ikkje blir så bra. Då kan du lage turar som passar for nettopp dine speidarar.
- La dei andre i patruljen vere med på noko av planlegginga og gjennomføringa av programmet.
- Bruk gjerne sagaboka og skriv inn referat, undersøkingar, kart, fotografi og teikningar. Slik gjer de sagaboka til ei verdifull bok både for din eigen patrulje og for resten av troppen.
- Ikkje la dykk skremme av veret, men kle dykk etter forholda.
- Tilpass lengda på turen etter dei svakaste i patruljen. Med trening kan de auke lengda etter kvart, men vert minstemann sprengd på den første turen, kan turgleda bli øydelagt for alltid.
- Snakk med erfarne turgåarar dersom de planlegg tur i eit område de ikkje er så godt kjende i.
- Det er lurt å ha laga ei liste med arbeidsoppgåver før turen. Slik blir ting gjort, og alle kan kjenne seg nyttige.

PROGRAMIDEAR PÅ TUR

NÅR DET ER KALDT:

- Følg dyrespor i snøen og finn ut kva dyret har drive med.
- Skiorientering.
- Bygg iglo eller grav snøhole, prøv å overnatte i ho.
- Gje kvar speidar ei enkel kartskisse med ein gitt målestokk og ekvidistanse. Lat dei bygge modell av terrenget i snø, storleik ca. 1m². Snøen må vere kram.
- Miniatororientering. Speidarane finn ein nedgraven skatt.
- Patruljeassistenten går i førevegen. Patruljen følgjer spora og fortel kva assistenten har gjort. Til dømes ete appelsin, sett frå seg stavane, vore i tvil om vegen, sett seg ned, brekke ei grein osv.
- Øve på transport med skikjelke i terrenget.
- Hopprenn, langrenn på idealtid, slalåm, skiskyting med livline, hinderløp med skikjelke, parløp, kostymeløp, komiske hopp.
- Øv dykk på å tenne opp bål i all slags ver.
- Studer stjernehimmelen, ta aktivitetsmerket astronomi.
- Isfiske.
- Repeter korleis ein gjer livredning på is.
- Aktivitetsmerket *Førstehjelp vinter*.
- Ta andre vinter-aktivitetsmerke.

NÅR DET ER VARMT:

- Signalisere frå åsrygg til åsrygg. Bruk kikkert om de kan.
- Røyksignal.
- Lag ein nattmanøver for patruljen (Obs: vis omsyn om nokre er mørkeredde).
- Bygg ei eiga hytte til patruljen, til dømes ei solid gapahuk eller ei trehytte. NB! Spør grunneigar om lov!
- Lag eit stort pionerarbeid; signaltårn, bru eller liknande.
- Tren livredning og symjing med klede.
- Ta aktivitetsmerket *førstehjelp*.
- Utfordre ei anna patrulje i orienteringsløp.
- Tren sporing. Lag patruljen sine eigne hemmelege teikn.
- Lag ein terrengleik for patruljen.
- Teltreising med bind for auga – det er godt å ha øvd seg til ein gong teltet må opp i mørkret.
- Ta andre sommar-aktivitetsmerke.

SPORLØS FERDSEL

Sporløs ferdsel er en selvfølge når speidere er på tur. Men hva betyr sporløs ferdsel?

I Baden Powells avskjedsbrev til verdens speidere, oppfordret han alle til å etterlate verden litt bedre enn vi fant den. *På alle områder i livet skal speidere forsøke å gjøre sitt beste, slik at verden ikke bare er like god, men også litt bedre når vi forlater den.* Når vi ferdes ute i naturen, innebærer dette at vi forsøker å sette så få merker etter oss som mulig. Det betyr også at vi forsøker å rydde opp etter andre dersom vi kommer over noe som ikke er som det skal. Du kan lese mer om regler for ferdsel i skog og mark i kapittel 6 i Speiderhåndboka.

A young woman with blonde hair is smiling while paddling a grey canoe on a calm lake. She is wearing a blue long-sleeved shirt, blue pants, and a yellow and blue life vest. She holds a silver paddle. The background shows a rocky shoreline with green trees. A small white sticker with a green logo is on the side of the canoe.

SIKKERHET OG BEREDSKAP

Friluftsliv og andre speideraktiviteter medfører som så mye annet, risiko. For å forebygge ulykker og for å reagere riktig dersom noe først skjer, har vi i KFUK-KFUM-speiderne retningslinjer å følge før vi legger ut på tur. Som patruljefører er det din jobb å passe på sikkerheten på patruljeturer og patruljemøter. Har du tenkt over dette ansvaret? Den beste måten å ivareta sikkerheten på, er å ruste hvert enkelt patruljemedlem med den kunnskapen de trenger for å klare seg i hverdagen og på tur. I tillegg trenger vi å ta en del forholdsregler når vi er på tur.

Alle ledere og patruljeførere skal ha kjennskap til heftet som heter «Trygg og sikker speiding». Det kan du be lederen din om å få, eller laste ned på kmspeider.no. Viktige sider i «Trygg og sikker speiding»:

- Kommunikasjonslinjer (side 6)
- Risikovurdering (side 43)
- Tillatelsesklering (side 49)

FOREBYGGING OG PLANLEGGING

Når dere planlegger en tur eller en aktivitet, så gjør en enkel risikovurdering av området dere skal være i, løypa dere har valgt og hva dere skal gjøre. Vær- og føreforhold må også tas med i betraktningen. Bruk «Ut på tur-sjekkliste for patruljetur» som hjelpemiddel så dere er sikre på å få med dere alt. God planlegging og forberedelser kan forebygge mange ulykker. Likevel kan ulykker skje, og da er det viktig at dere vet hva dere skal gjøre.

Uteleders:

- Ansvarlig på turen (på patruljeturer er dette patruljefører).
- Kontakter nødetatene etter behov og melder fra til hjemmeleder.
- Husk å lade mobilen!

Uteleders oppgaver ved ulykker:

- Få oversikt over situasjonen. Vurder raskt behovet for hjelp og sikre skadestedet.
- Ring 113 når det er nødvendig.
- Kontakte hjemmeleder.

Hjemmeleder:

- Er aldri med på turen selv, men har oversikt over alle som er med og hvor dere har planlagt å gå.

- Skal få beskjed om dere må gå en annen vei enn avtalt.
- Det skal alltid være en hjemmeleder, også om uteleder er over 18.
- Tilgjengelig på telefon 24/7 så lenge turen varer.
- Er den personen foresatte skal kunne ringe til i løpet av turen for informasjon. (Foresatte skal altså ikke ringe uteleder!)

Hjemmeleders oppgaver ved ulykker:

- Skal kontakte krets/generalsekretær og politi for å forvisse seg om at melding fra uteleder er mottatt.
- Informerer pårørende i samarbeid med kretsleder (ikke ved dødsfall, det gjør politi/prest).

KAMERATSYSTEMET

Kameratsystemet går ut på at speiderne alltid skal være minst to og to. Når patruljen er på tur, skal dere aldri spre dere så mye at ikke to og to kan holde øye med hverandre i ukjent terreng, og spesielt ikke i mørke eller når sikten er dårlig på grunn av snø, regn eller skodde.

Bruk kameratsystemet. Send aldri en speider på tur alene. Det er ikke å senke kravene at to og to må gå ifølge, det kan redde liv. Vi skal aldri ta unødvendig risiko og sjanser.

HYGIENE

God hygiene på tur og leir er svært viktig for å unngå sykdommer og magesjau. Vær nøye med renholdet i forbindelse med matlaging. Pass på at alle i patruljen vasker hendene før de tar i mat og kokeutstyr og selvfølgelig etter dobesøk.

Dersom noen i patruljen har sterke allergier eller intoleranser så sørg for at dere spiser mat alle kan tåle, eller at maten til den som er allergisk lages på eget kokeutstyr. Ved sterke allergier som for eksempel nøtteallergi er det viktig at ingen i patruljen har med mat eller godter som inneholder det allergikeren ikke tåler.

Husk også å avtale et sted for å gå på do. Dette stedet bør være motsatt vei av vannkilde.

SJEKKLISTE FOR PATRULJETUR

NAVN	PÅRØRENDE	TELEFON PÅRØRENDE	ALLERGI/ANNET

Uteleder: _____

Hjemmeleder: _____

Reisemål: _____

Avreise: _____

Forventet hjemkomst: _____

Risikovurdering reiserute: _____

Sikkerhetstiltak: _____

Jobb for et godt miljø i patruljen!

MOBBING

Mobbing er når en gruppe mennesker gjentatte ganger over tid utsetter en enkeltperson for negative handlinger, for eksempel erting, baksnakking, fysisk plaging og utfrysing.

Mobbing hører ikke hjemme i speideren. Hvis dere opplever mobbing i patruljen, er det viktig at du som er patruljefører tar kontakt med en leder for å melde fra. Dessuten er det viktig å jobbe for å skape et godt miljø i patruljen. Hvis dere har tradisjon for å rose og gi positive tilbakemeldinger til hverandre, har dere et godt utgangspunkt for å unngå mobbing.

GRENSEOVERSKRIDENDE ADFERD

Har du vært forelska noen gang? Det er en fin følelse, og det er mange som har funnet seg en kjæreste i speideren. Men noen ganger skjer det dessverre at en person utnytter en annens tillitsforhold. Det kan være at en ung eller voksen flørter med noen som er flere år yngre, kler av dem med blikket eller kommenterer kroppen til noen andre på en pinlig måte. Noen ganger er det noen som tar på kroppen til andre uten lov, eller presser dem til å gjøre seksuelle handlinger de ikke har lyst til.

Dette er situasjoner det kan være vanskelig å snakke om, men det er veldig viktig å gjøre det likevel hvis noe sånt skulle skje med noen i din patrulje, eller med

deg. Du skal alltid si ifra til en voksen du stoler på, fordi slike ting er ikke noe barn og ungdom skal takle alene. Noen hemmeligheter kan du ikke love å holde.

Det er også lov å si tydelig ifra dersom noen går over dine eller andres grenser. Det kan være lurt å snakke sammen om grenser, intimsone og regler i patruljen. Vi har alle forskjellige grenser, og hver og en har lov til å bestemme sine grenser, uten å risikere å bli latterliggjort i patruljen.

Som patruljefører har du selv en tillitsposisjon i patruljen. Ikke bruk din posisjon til å gjøre ting du ikke burde. Bruk den til å skape et patruljemiljø som er trygt for alle.

Sikkerhetstips:

LÆR Å GJØRE TINGENE PÅ EN SIKKER MÅTE

Det fins en sikker måte å gjøre de fleste ting på; Å bade, sykle, spikke, spille fotball, gå på ski. Lær deg hvordan du bruker verktøy riktig, ikke minst øks!

SØRG FOR AT ALT ER TRYGGEST MULIG

Du kan unngå mange ulykker hvis du bruker øynene dine, så du oppdager de farligste tingene og stedene og får rettet dem opp i tide. Grei opp med øksehodet så det sitter ordentlig fast på skaftet. Plukk opp glasskår. Rydd vekk verktøy og redskap etter bruk. Pass på at stigen står støtt. Bruk sikkerhetsutstyr.

HJELP ANDRE TIL Å VÆRE SIKRE

Hvis du ordner tingene så de ikke byr på fare, har du allerede gjort noe for sikkerhet. Men nøy deg ikke med det! Sørg for at små barn ikke kan få tak i fyrstikker eller farlig redskap, særlig sakser og kniver. Overhold alle sikkerhetsregler på tur og leir!

VISSTE DU:

At **gassen fra propanapparatet er uhyre eksplosjonsfarlig**? Vær derfor nøye med stenging av kranen. Unngå at beholderen utsettes for sterk oppvarming.

At **glørne fra leirbålet** kan ligge skjult i jordbunnen, og **kan lage skogbrann** dagen etter? Vær derfor varsom med ild, og velg plassering av ildsted og leirbålplass med omhu. Bruk av stearinlys eller primus i teltet er livsfarlig!

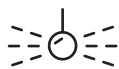
At **også speidere kan gå seg vil**? Sørg derfor for at det er en vei eller lignende bak det området dere har orienteringsløp. Da kan alle finne tilbake.

At troppslederen alltid skal **vite hvor dere har tenkt å dra på tur**, og hvor lenge dere blir borte? Da kan mange engstelige foreldre beroliges, og eventuelle letemannskaper vil ha lettere for å finne dere.

At det ikke er nok bare å ville hjelpe? Du må også kunne noe. Hold derfor **kunnskapene i førstehjelp og livredning** ved like.

At **refleks redder liv**, og ikke bare i mørket? Reflekser er lett for letemannskaper å få øye på, også fra helikopter. Derfor er det lurt at alle i patruljen bærer refleks på tur, både i skogen, på havet og i fjellet.

NØDNUMMER

BRANN: **110**

POLITI: **112**

AMBULANSE: **113**

LEGEVAKT: **116117**

GIFTINFORMASJONSSENTRALEN: **22 59 13 00**

PATRULJE- SÆRRREG

Enhver patrulje med respekt for seg selv har en rekke ting som er eget for patruljen. Slike ting går gjerne i arv dersom en patrulje består i generasjoner av patruljeførere. Slike ting kan for eksempel være hemmelige seremonier, sagabok, en hemmelig rådsplass, koder, banner, patruljeblogg eller patruljerop. Dette kaller vi *patruljesærpreg*.

Enkelte patruljesærpreg bør være hemmelige, for da vet patruljens medlemmer at de er med på noe helt spesielt. Patruljens særpreg styrker samholdet og knytter bånd mellom speiderne i patruljen.

Videre følger en rekke ideer til du kan la deg inspirere av, for å skape særpreg for nettopp din patrulje. Eller kanskje har dere noen helt egne ideer?

SEREMONIER

Lag små seremonier for patruljen. En åpningsseremoni skal være en hemmelig seremoni som binder patruljen sammen, og som bare patruljens medlemmer har anledning til å overvære. Seremoniene skal være korte og stilfulle. Innfør seremonier litt etter hvert, ikke begynn med for mye på en gang.

Eksempel 1, åpningsseremoni

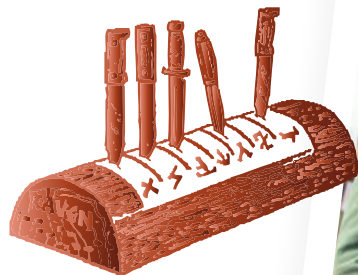
Patruljelykta plasseres på bordet eller bakken. Alt annet lys slukkes. Patruljen samles rundt lykta med armene rundt skuldrene til hverandre og roper patruljeropet.

Eksempel 2, åpningsseremoni

Alle får hvert sitt knutetau. Tauene bindes sammen slik at de danner en kjede. Patruljemedlemmene roper patruljeropet før taukjeden henges vekk. Knutene løsnes som avslutning på møtet.

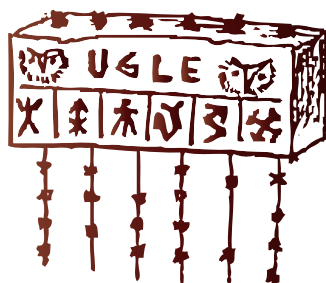
Eksempel 3, åpningsseremoni

Patruljen samles rundt «knivstokken». Det er en bjørkekubbe, 20 cm i diameter og en snau meter lang. Alle setter knivene sine i stokken og roper patruljeropet. Stokken kan også inndeles i felter slik at hvert patruljemedlem har sitt felt. Knivstokken er da samtidig frammøtetabell.

Eksempel 4, åpningsseremoni

Hvert patruljemedlem har sitt tau som er festet til veggen. Ved hvert tau står eierens bumerke. Når patruljelykta er tent, slår alle en knute på tauet sitt. Ved semesterets slutt kan knutene telles, og patruljen kan se hvem som har vært den flinkeste til å møte fram.

Eksempel 5, avslutningsseremoni

Patruljen samles omkring lykta som har vært tent under hele patruljemøtet. Det øvrige lyset må nå være på, men kan om mulig dempes litt. Patruljen hvisker patruljeropet, seremonimesteren slukker lykta, og alle ber speiderbønnen.

Eksempel 6, avslutningsseremoni

Patruljen står i halvsirkel, seremonimesteren tenner seremonilyset. Patruljefører leser et stykke fra sagaboka, kanskje fra et patruljemøte for et år siden. Alle reiser seg og ber speiderbønnen. Seremonimesteren blåser ut lyset.

PATRULJENS TILLITSVALGTE

Nøkkelen til en velfungerende patrulje, ligger i å finne riktig oppgaver til den enkelte. Du har kanskje sju speidere i patruljen. Ikke sju underordnede, men sju medarbeidere som du kan spille på. La hvert patruljemedlem få sin egen oppgave, og du vil oppdage at patruljearbeidet går mye lettere.

Du må lære å kjenne alle i patruljen. Helge liker regning. Han er den mest punkt-lige i patruljen. Hvilken jobb skal han få? Kasserer, selvfølgelig! Anne er en annen

Sagaskriver

Kasserer

type. Hun er kreativ og liker å underholde og er flink til å tegne. Da bør hun bli sagaskriver, den som skriver om patruljens opplevelser i bloggen eller sagaboka. Å finne riktig oppgave til hvert enkelt patruljemedlem kan ta litt tid, men er vel verdt det!

PATRULJEASSISTENTEN

Patruljeassistenten har en viktig rolle som din viktigste hjelper. Hvis du er borte er det assistenten som leder møtet. Derfor er det viktig at du lærer opp assistenten din godt og at dere samarbeider. Ha møter med patruljeassistenten med jevne mellomrom. Sammen legger dere opp planene for patruljemøtene ut i fra semesterplanen som patruljen har laget. Patruljeassistenten må få komme med sine ideer, høre dine planer og ideer og være med på å utføre dem.

MATERIALFORVALTEREN

Materialforvalteren har ansvaret for at patruljens utstyr er i orden til enhver tid. Det må sørges for et sted hvor materiellet oppbevares. I de fleste speiderlokaler er det et skap eller ei kiste hvor patruljen kan ha eiendelene sine. Bare patruljefører og materialforvalter bør ha nøkkel til det skapet!

Materialforvalteren skal ha oversikt og sørge for at de forskjellige tingene blir rettferdig fordelt på patruljemedlemmene for vask og reparasjon etter møte eller tur, og se til at alt blir levert tilbake.

SAGASKRIVER

Alle møter og turer skal selvfølgelig nedtegnes i sagaboka, likeså alle særskilte opplevelser patruljen har hatt. Sagaskriveren må sørge for at den blir illustrert med skisser, tegninger, utklipp, postkort, bilder og så videre. Å lese høyt et avsnitt fra Sagaboka kan være en fin del av åpningsseremonien til patruljen, eller så kan semesteret avsluttes med et tilbakeblikk på alt dere har gjort dette året.

KASSERER

Patruljens kasserer må ha ordenssans! Det er lurt om kassereren fører kassabok over inntekter og utgifter. Kassereren skal holde patruljen orientert om hvordan patruljens økonomi er, og er gjerne den som samler inn matpenger på patruljetur. Kanskje patruljen av og til må finne på noe ekstra for å få penger til kassa. Kassereren er den som planlegger inntektsbringende aktiviteter sammen med patruljefører. Hva med å delta på varetelling i en butikk, selge vafler eller ta småjobber som hagestell hos noen dere kjenner? Mulighetene for inntekt er mange, men husk at dere må ha tilatelse fra troppsleder!

LEIRBÅLSLEDER

Leirbålslederen er den som har ansvaret for patruljens underholdning ved troppsleirbålet. Leirbålslederen sørger også for sang på patruljemøtene. Velg en som kan synge og som gjerne stemmer opp kjente sanger og lærer bort nye. Sang er et godt middel for å sveise sammen patruljen til en enhet. Derfor bør dere synge litt på hvert møte. Og så er det gøy, så klart! Kanskje dere kan lage en egen patruljesang?

HULEVAKT

Hulevakten har ansvaret for at patruljeplassen eller patruljerommet er i orden før møtet begynner. Like viktig er det at lokalet blir ryddet etter at møtet er slutt. Alle må være med på ryddingen, men hulevakta delegerer oppgavene. Dersom dere har eget rom kan hulevakta sørge for at patruljens særpreg preger rommet; patruljedyret, diplomer, knutetavler, modeller dere har bygget og så videre kan pynte opp vegger og hyller.

LEKMESTER

Til dette tillitsvervet bør du velge en som har fantasi. Dette ansvaret kan godt gå på rundgang, sånn at det ikke blir for vanskelig å finne på noe nytt hele tiden. Bruk

aktivitetsbanken på kmspeider.no for å finne nye leker. Bruk også gjerne leker som er knyttet til tema for møtet, eller som kan brukes til repetisjon og øvelse av ting dere har gjennomgått tidligere. Mange ganger er lek den beste måten å introdusere noe nytt som skal læres også.

ANDRE SÆRPREG

PATRULJEDYRET

Dere har kanskje valgt patruljedyr for lenge siden, men hva vet dere egentlig om patruljedyret deres? Hvilke sider hos dyret vil dere etterligne? Kjenner dere patruljedyret ut og inn? Er dere en uglepatrulje bør dere vite mer om ugla enn at den er et rovdyr med stort hode og myk fjærdrakt. Ikke gi dere før dere kjenner uglas spor, låt, bevegelser og hva den lever av.

Patruljedyret og patruljenavnet skal dere være stolte av, for det å være i din patrulje er noe ganske særskilt. Patruljedyret er viktig når du og patruljen din skal skape patruljens særpreg.

Speidere har også gjerne patruljenavn som er hentet fra andre steder enn dyre-riket. Velg gjerne noe som er typisk for stedet dere kommer fra. Granittpatruljen, Bøkepatruljen, Morenepatruljen og Marehalmpatruljen er noen eksempler på det.

PATRULJEBANNER

Patruljebanneret er patruljens samlingsmerke på leirer, turer og møter. Bruk materialer som skinn, lerret eller strie, som tåler å brukes på tur i all slags vær. Mal, brenn inn, sy eller appliker patruljens særpreg på. Lag noe som lukter av villmark og hemmeligheter. Pass på at stanga ikke blir for stor og tung, banneret skal være lett å ha med på turer og leirer.

Hold utkikk etter gode ideer når dere treffer andre speidere, og ha som mål å lage troppens eller kretsens flotteste banner!

PATRULJEROPET

Du har sikkert både hørt og vært med på heiaropene på en fotballkamp. Har du også lagt merke til hvilken effekt disse ropene har på spillerne? De glemmer at de er rette og blir egget til å gjøre sitt beste. Bruk patruljeropet når patruljemedlemmene er slitne eller blir litt lei. Det motiverer til ny innsats.

Hare-hopp!
Hare-hopp!
Hare-hare
hopp-hopp-hopp!

Spekkhoggerne kommer nå
Svarte, hvite, store som få
tøffe, raske, ikke late!
Skjærer havets overflate!

*Eksempler på bumerker.
Lag deres egne!*

BUMERKE

Alle i patruljen kan ha sitt totem eller bumerke som de setter under navnet sitt. Det skal ikke være noe innviklet merke, for det skal være mulig å skjære inn i tre etter bare litt øvelse. Bruk fantasien!

PATRULJEKODEN

Skal du sende hemmelige meldinger, kan det være lurt å skrive dem i kodeskrift. Kode ble brukt i gamle dager for å holde beskjeder hemmelig for utenforstående. Også i vår tid er kodeskrift av stor betydning og brukes i diplomati, militære og politi. Kodeskrift kalles også sifferskrift. Kodens løsemåte kalles kodenøkkel eller siffernøkkel.

I noen patruljer bruker patruljeføreren en bestemt kode hver måned. Ved hjelp av kodeskrift gis viktige beskjeder. Speiderne syns det er mye mer spennende å lese en melding som bare de forstår, enn en vanlig «tørr» beskjed. Kanskje dere kan lage deres egen kode som kan brukes på sms?

SAGABOKA

Patruljen din har kanskje en patruljedagbok eller sagabok. Her kan nye speidere lese patruljens historie, se bilder av patruljemedlemmene og bli litt kjent med hva dere driver med i speideren. Det er fint å bruke en bok med ulinjerte ark. Patruljen kan selv binde inn boka med lær, kryssfiner, stoff eller andre materialer.

Sagaboka kan også kalles en krønike. Den er ingen lang, tørr stortingsprotokoll. Nei, den er en dagbok full av bilder, tegninger og avisutklipp uten alt for mye tekst. En kort notis har større leserkrets enn en lang roman.

Kanskje vil dere begynne med en presentasjon av patruljedyret. Patruljens sang, rop, koder og seremonier må også skrives. Og selvsagt må dere ta med en presentasjon av hvert patruljemedlem (navn, foto, fingeravtrykk, bumerke, en hårlokk, patruljeoppgave og så videre). Kanskje kan dere ha en ekstra fin side der dere skriver opp dato for når hvert medlem kom inn i patruljen (og gikk videre over i roverarbeidet). Deretter må dere ha alle beretningene fra patruljens møter, turer, konkurranser og aktiviteter.

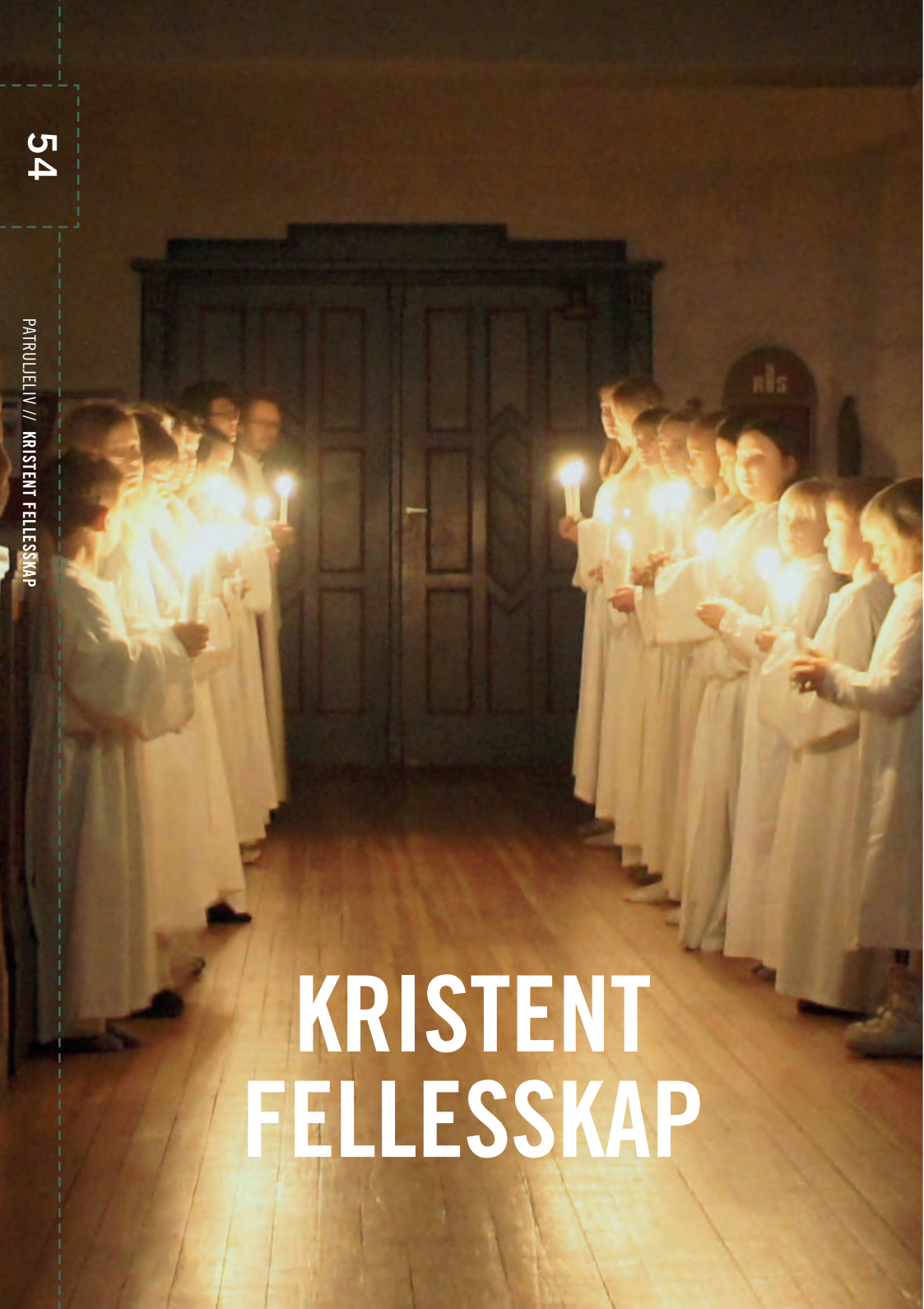
HJEMMESIDE OG BLOGG

Sagaboka kan selvsagt lages digitalt. Dere kan ha en egen hjemmeside, blogg eller annet format som dere trives med. Men vær obs på hva slags informasjon dere legger ut på nett! Alle bilder som legges ut, må godkjennes av de som er på dem, og dere må aldri legge ut fullt navn, adresse og telefonnummer.

Noen mennesker har gode grunner til ikke å være på nett. Derfor skal dere uten spørsmål respektere det dersom noen sier de ikke vil ha navn og bilde på nettsiden.

A photograph of a group of young people, likely a church choir or confirmation class, standing in two lines in a church. They are wearing white robes and holding lit candles, creating a warm, glowing atmosphere. The background features a large, dark wooden door and a wooden floor.

KRISTENT FELLESSKAP

Da trådte Jesus fram og talte til dem:
 "Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden.
 Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler!
 Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige
 ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har
 befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager
 inntil verdens ende."

(Matt. 28, 18-20)

I formålsparagrafen vår står det at vi vil «(..)drive et speiderarbeid for å hjelpe barn og unge til å utvikle en kristen tro (...)». KFUK-KFUM-speiderne skal være et trygt sted å bli kjent med Jesus og et miljø for å la troen på Jesus som Guds sønn vokse og utvikle seg. Da er det viktig at også patruljen er et sted hvor man kan snakke om tro og tvil uten å være redd for å bli ertet eller dumme seg ut.

Du som patruljefører kan gjøre mye for å skape et godt trosfellesskap i patruljen. For det første er det du som legger standarden for hvordan man snakker til og med hverandre. Du kan også sørge for at det blir naturlig for dere å snakke om tro ved at dette er noe dere gjør ofte. Som patrulje har dere mange anledninger til gode samtaler, på patruljemøtet, rundt leirbålet, sittende på en fjelltopp, en kveldsavslutning når alle ligger i soveposen eller dypt inne i skogen under trekronene. Når vi tør snakke sammen om tro og tvil, vokser vi som mennesker, og fellesskapet i patruljen blir sterkere. Det skal være lov å ikke være sikre eller enige om alt, men alle skal føle at de blir møtt med respekt.

Det er mange måter å la kristen tro og fellesskap bli en naturlig del av livet i patruljen. I dette kapitlet får du noen tips og ideer som kan hjelpe deg på vei.

INTEGRERT FORKYNNELSE

I KFUK-KFUM-speiderne vil vi at den kristne troen skal være en helt naturlig del av arbeidet vi driver. Når forkynnelsen blir en del av helheten, knyttet til aktivitetene vi gjør, kaller vi det integrert forkynnelse. Det er flere måter å gjøre dette på.

En måte er å knytte aktiviteten vi gjør opp mot en bibeltekst, en salme eller lignende. På fisketur kan vi for eksempel bruke teksten om Jesus som menneskefisker (Matteus 4, 18–22). Om dere kommer ut for uvær på tur, så kan dere dramatisere teksten om Jesus som stiller stormen (Markus 4, 35–41).

En annen måte er å ta utgangspunkt i en bibeltekst eller en andakt og velge aktiviteter som passer til. Vil du bruke misjonsbefalingen, kan dere for eksempel knytte det til rekruttering, og ha et møte der dere forsøker å verve medlemmer på et lokalt kjøpesenter eller torg.

I andaktsboka for vandrere finner du mange andakter og aktiviteter som passer sammen som dere kan bruke for å sette forkynnelsen i sammenheng med resten av speiderarbeidet.

ANDAKT

Andakten skal være en fin tid for patruljen, dere vil få anledning til å bli bedre kjent og høre og snakke om noe som er viktig og betydningsfullt. En andakt skal ikke være noen lang preken, og trenger ikke være veldig avansert. Kanskje kan dere variere mellom hvem som deler noen tanker, leser fra en andaktsbok eller leder en aktivitet knyttet til et bibelvers?

Det finnes mange måter å ha andakt på. Dere velger selv om dere har lyst til å ha faste rammer og en seremoni rundt andakten, eller om det passer bedre å flytte litt rundt på den ut i fra hva slags aktiviteter dere gjør. Det finnes mange bøker med ferdige andakter som dere kan bruke, eller dere kan velge å lage deres egen vri og dele tanker og ord dere selv har på hjertet. Under følger noen tips til elementer som kan være en del av patruljens egen andaktsstund.

På fisketur?
Lag andakt
om Jesus som
menneskefisker!

SANG

Å synge sammen er fint. Noen ganger får vi sagt ting med toner som vi ikke får uttrykt med ord. Kanskje finner dere en sang som passer godt til temaet for resten av møtet? Eller har patruljen en favorittsalme som kveldsavslutning? Det finnes mye musikk med budskap som er verdt å lytte til eller synge, både gammel og ny musikk. Noen ganger kan musikk være en hel andakt i seg selv.

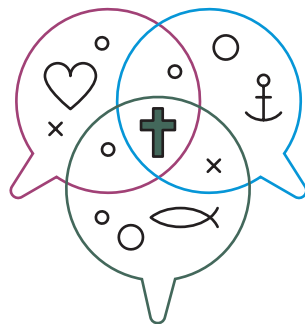
SKRIFTLESING

Ofte tar andakten utgangspunkt i en bibeltekst. Som patruljefører kan du selv lese teksten, få noen andre i patruljen til å lese, eller alle kan lese hver for seg. Se tipsene for å se ulike måter å bli kjent med en tekst på!

REFLEKSJON/SAMTALE

Si noen ord om hva du tenker selv i forhold til bibelteksten eller temaet for andakten. Dersom du tør dele litt av deg selv, er det kanskje flere i patruljen som vil? Ofte følger speiderne bedre med, dersom du våger å være litt personlig.

Det er viktig å snakke om temaer som speiderne er opptatt av. Dersom Jesus gikk rundt på jorda i dag, hva tror speiderne han ville ha sagt om det som skjer i verden nå? Hvordan ønsker Jesus at vi skal forholde oss til hans ord i dag i vår hverdag og de tingene som angår oss?

BØNN

Be en kort bønn. Du som patruljefører kan lage en i forkant, eller patruljen kan gjerne lage bønnen sammen ut fra dagens tema. Andre ganger kan dere be Vår Far eller en annen kjent bønn.

AVSLUTNING

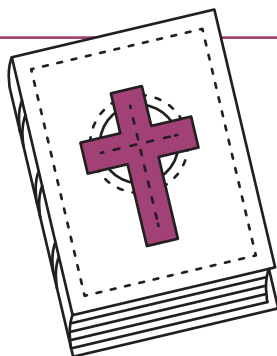
Til avslutning kan dere gjerne synge speiderbønnen eller si velsignelsen. Totalt bør ikke andakten ta mer enn 15 minutter, men får dere til en ekstra fin samtale så kan du la det gå litt mer tid. Andre ganger legger du kanskje bare opp til fem minutter med en fortelling og en sang. Det er ikke lengden det kommer an på, men at dere prater om noe som betyr noe for speiderne.

Som med alt annet blir det best om du stiller forberedt. Du trenger ikke ha skrevet ned alt, men ha gjerne noen stikkord tilgjengelig, og ha gjerne øvd høyt for deg selv i forkant. Trenger du noe spesielt utstyr, må dette være klart på forhånd, og skal du lage en konkurranse eller postløp må du har beregnet tid til å gjøre dette klart i forkant.

TIPS TIL SKRIFTSTEDER

Her er noen forslag til relevante bibelsteder. Du kan sikkert finne mange andre tekster som egner seg like godt. Les i Bibelen hver dag, så vil du oppdage stadig nye ord som kan brukes!

- Guds storhet som skaper. *Salme 8,4–10*
- Hvorfor døde Jesus? *Jesaja 53, 5*
- Kristendom i en sum; Den lille Bibel.
Johannes 3,16
- Ikke bare høre, men gjøre etter Guds ord. *Matteus 7,24–27*
- Hva holder deg tilbake? *Markus 10,17–22*
- Hvordan møter du Guds kall? *Lukas 10, 15–24*
- Hvem er din neste? *Lukas 10, 25–37*
- Takker du Gud? *Lukas 17,11–19*
- Bønnens makt. *Apostlenes gjerninger 12,1–19*
- En speider er ren i ord. *Ja. 3,2–10*

EKSEMPELANDAKT

Gjennomfør Kims lek med gjenstander som kan knyttes til kjente bibelfortellinger. Kimsleken gjennomføres på vanlig måte. La speiderne få se på noen gjenstander en viss tid. Dekk til gjenstandene og la speiderne si hva de husker. Etter hvert knytter dere alle gjenstandene til bibelhistoriene. Dekk til gjenstandene en gang til og se om det er lettere å huske dem nå.

Her er noen eksempler på gjenstander som kan brukes:

- **Brødbit** - nattverden
- **Sølvpenge** – Judas som fikk 30 sølvpenge da han forrådde Jesus
- **Vann** – dåpsvannet
- **Et kors** – Jesus døde på et kors
- **En spiker** – Jesus ble spikret til et kors
- **Fisk** (boks med makrell i tomat) – Jesus var en menneskefisker, mange av disiplene var fiskere, to fisker mettet 5000.
- **Sandaler** – Jesus gikk med sandaler
- **Sau** – Jesus som den gode hyrde
- **Salt** – Jesus som jordens salt
- **Lys** (stearinlys) – Jesus som verdens lys

TIPS:

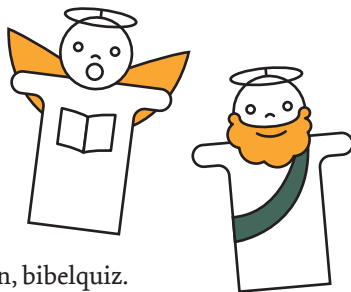
Denne andakten er hentet fra aktivetsbanken på kmspeider.no.

Der kan du finne mange flere gode ideer til andakter.

IDEER TIL ANDAKT

- **Høytlesning**
- **Omskriving:** ta utgangspunkt i fortellingen og lag en reportasje til for eksempel en hjemmeside, speiderblad, menighetsblad en veggavis eller tegneserie.
- **Skyggespill:** en person leser og de andre står bak et lerret (med lys bakfra) og lager skyggespill. For eksempel historien om David og Goliat.
- **Intervju:** intervju en av personene i fortellingen, for eksempel kvinnene som skjulte Moses.
- **Modernisering:** gjenfortell teksten, men som om det hadde skjedd i dag.
- **Gjenfortelling:** ta rollen til en av personene i fortellingen og fortell fra denne personens ståsted.
- **Drama:** dramatiser det som skjer i bibelfortellingen.
- **Kafedialog:** legg ut ulike diskusjonstema på småbord. Gruppene ruller til alle har diskutert alle temaene. Bruk gjerne papirduker og skrivesaker. Servering er også lov.
- **Post-it-lapper:** alle skriver tre ord som de tenker på når de hører teksten. Lappene samles og sorteres i kategorier på en vegg/tavle.
- **Tur med bibelsk tema:** planlegg en tur med bibelsk tema.
- **Musikk:** finn og spill musikk som passer enten tekstmessig, melodiest eller som beskriver stemningen i fortellingen.
- **Aktiviteter med kristent perspektiv:** førstehjelp og den barmhjertige samaritan er for eksempel noe som kan knyttes sammen.
- **Kims lek:** bruk gjenstander som passer til bibelfortellingen og ha kims lek som andakt.
- **Postløp:** lag en løype med bibelvers, salmevers og eventuelt spørsmål knyttet til dem.
- **Lysvandring/refleksjon:** som postløp, men en vandring langs en løype med fakler eller lys.
- **Dukketeteater:** la dukkene spille ut bibelteksten, eller la dem diskutere den.
- **Teatersport:** bibelske fortellinger kan fortelles i forskjellige sjangre, for eksempel opera, komedie, grøsser.
- **Dans:** lag en dans ut fra teksten.
- **Illustrasjonsandakt:** bruk gjenstander som illustrasjoner.
- **Konkurranser:** for eksempel slå opp i bibelen, bibelquiz.
- **Kryssord:** som repetisjon eller oppsummering.
- **Kodeløsning:** skriv budskapet i andakten i kode og la speiderne løse den.

PATROLJEN I KIRKEN

Patruljen kan gjerne gå sammen i kirken en søndag. Det finnes ulike typer gudstjenester. Se etter i lokalavisa eller menighetsbladet hva slags gudstjeneste det er den søndagen dere vil gå til kirken. Det kan være lurt å forberede seg litt. Hvis dere spør så kan kanskje presten eller kateketen komme innom på patruljemøtet før og snakke om søndagens tekst og gå gjennom gudstjenestens gang. Eller kanskje dere kan komme i kirken og får en omvisning i alle rommene. Dersom dere blir med og forbereder gudstjenesten, kan dere kombinere besøket med å ta aktivitetsmerket kirke. Det er lurt å ta kontakt med kirkens ansatte i god tid.

SE I KIRKEN

- Finn ut mer om kirkens historie.
- Studer alter, prekestol og døpefont.
- Studer kirkegården. Ligger det noen historiske eller berømte personer gravlagt her?
- Få presten til å vise dere messekapen og forklare litt om de liturgiske fargene.
- Spør om de forskjellige tingene på alteret.
- Kanskje kirketjeneren vil vise dere klokketårnet, og organisten orgelet?
- Studer altertavlen. Hva er det bilde av?
- Er det veggmalier, kunst eller blyglassvinduer i kirken? Hva forestiller de?
- Bruk et kompass. I hvilken himmelretning står alteret?

Aktivitetsmerket
Kirke for vandrere.
Finn alle merkekrav
i aktivitetsbanken
på kmspeider.no.

En gruppe kan
få ansvar for å
pynte.

Speiderne selv
leser bibeltekst.

En stemnings-
full kveld på
Nordtangen.

GUIDES AND SCOUTS OWN, SPEIDERNES EGEN GUDSTJENESTE

På patruljetur eller gruppetur er det ofte mer tid enn på et patruljemøte. Benytt da anledningen til å ha en Guides & Scouts own. Det betyr rett og slett «speidernes egen» og kalles også speidergudstjeneste. Dette skal ikke være en lang gudstjeneste, men en litt utvidet andakt.

RAMMER

Ta utgangspunkt i stedet dere er og årstiden dere er i. Hva med at hver speider har sin egen fakkell og går stille fram til et tent bål i skogen? Eller dere kan samles rundt et trekors dere har surret selv. Om vinteren kan et snøalter med levende lys være et godt alternativ. Det er mange muligheter, men gjør det enkelt og høytidelig! La flest mulig av speiderne få en oppgave. Fordel gjerne oppgavene på forhånd slik at alle er med på forberedelsene. Noen kan skrive en bønn, noen kan dramatisere teksten, mens andre kan finne sanger.

GENNOMFØRING

Her er et forslag til plan for speidergudstjenesten.

1. En speider går fram og leser en bønn. For eksempel:
Kjære Far. Takk for at du er med oss hvor enn vi går. Vi takker deg for at vi er en del av ditt fantastiske skaperverk, og ber deg: Hjelp oss å ta vare på jorden og overlevere den til generasjonene som kommer etter oss akkurat slik vi fant den. Tilgi oss at vi bruker mer av jordens ressurser enn det vi egentlig kan. Hjelp oss å tenke hver dag på hvordan vi kan ta vare på skaperverket ditt.
2. Sang. For eksempel «Guds kjærleik er som stranda og som graset» (nr. 74 i Speidersang).
3. Skriftlesing. En speider leser dagens tekst eller annen bibeltekst som dere har valgt. Dere kan godt dramatisere teksten underveis.
4. Patruljeføreren knytter noen tanker til det som ble lest, eller leser et stykke fra en andaktsbok. Det går også an at en speider intervjuer en annen om spørsmål knyttet til teksten. Hva med å gjøre det som dukketeater?
5. Sang. For eksempel «Hvem har skapt alle blomstene» (nr. 85 i Speidersang).
6. En speider leser speiderloven.
7. Vår far.
8. Alle synger speiderbønnen.
9. 3x3 slag med en klokke, et spett eller lignende.

Dere kan selvsagt endre litt på programmet så det passer turen og omgivelsene. Hvis dere har en speider som er veldig flink på et instrument, vil dere kanskje ha mer sang? Men hold på den høytidelige rammen og Guds ord.

A group of children are running a race on a grassy field. They are wearing cow costumes with black and white spots, cow ears, and a cow face on the hood. One child in the foreground has a bib that says "GLOBALLOPET 2217". An adult with long blonde hair is on the left, reaching out to high-five the children. Other children and adults are visible in the background, some running and some watching. The scene is outdoors on a grassy field with trees in the distance.

NYTTIG OG HJELPSOM

En speider
tar ansvar og
viser vei
SPEIDERLOVEN § 7

En speider er
en god venn
SPEIDERLOVEN § 2

Vi kjenner speiderloven, og har i vårt løfte lovet å følge den. Derfor er det naturlig at speidere er positive medhjelpere både i speideren og i samfunnet.

Den gode gjeringen er kjent som speidingens adelsmerke. Dette er så kjent at selv i tegneseriene kan du se parodier der speidere «følger gamle damer over veien». Nå er riktignok ikke det å følge gamle damer over veien det vi driver mest med, men vi skal ha fokus på det å alltid gjøre verden til et litt bedre sted, og å gjøre gode ting for andre. Speidere er over hele verden kjent for å være beredt, beredt til å hjelpe, beredt til å trå til, beredt til å forbedre verden, en god gjerning av gangen.

TJENESTEOPPGAVER FOR PATRULJEN

Er det noen i nærmiljøet vårt som vi som speidere kan glede, eller hjelpe? Det er ikke alltid de store krafttakene som er nødvendig, men litt oppmerksomhet eller hjelp til småting kan ofte gjøre stor forskjell. Patruljen kan hjelpe til med å rydde i hagen, klippe plenen, eller kanskje måke litt snø for gamle eller andre med behov for litt avlastning?

Det kan også være behov for dugnadsarbeid i lokalmiljøet, for eksempel strandrydding, turstimerking, å ruste opp den lokale lekeplassen, eller invitere barna på et lokalt asylmottak til lekemøte? Se dere rundt og finn ut på hvilken måte din patrulje kan være til nytte for de rundt dere! Det er som regel mange steder der dere kan bidra for gjøre livet lettere eller bedre for andre!

NØDHJELP OG MISJON

Nyhetene melder daglig om krig, sult og katastrofer, der mennesker opplever store lidelser. Det er lett å føle seg maktesløs. Det er viktig å forstå at du ikke kan påta deg å løse alle verdens problemer alene. Men dersom alle gjør litt hver, utgjør det til slutt ganske mye likevel!

**KFUK-KFUM
GLOBAL**

KFUK-KFUM GLOBAL

KFUK-KFUM Global er KFUK-KFUM-bevegelsen i Norge sin egen bistandsorganisasjon. Den eies av KFUK-KFUM-speiderne og Norges KFUK-KFUM i fellesskap. Organisasjonen arbeider for å gi mennesker nye muligheter og for å bygge sterke demokratiske lokalsamfunn.

Hvert år samler KFUK-KFUM-speiderne inn penger til KFUK-KFUM Globals prosjekter i Asia, Afrika, Midt-østen og Øst-Europa gjennom Globalaksjonen. Arbeidet drives av lokale KFUK- og KFUM-bevegelser.

GLOBALAKSJJONEN

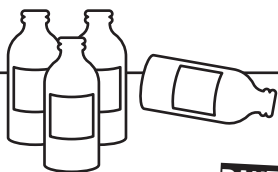
Globalaksjonen er en årlig innsamlingsaksjon for KFUK-KFUM-bevegelsen. Aksjonen handler om å samle inn penger til et godt formål. Samtidig handler det også om at speidere i Norge skal lære noe nytt om mennesker i andre land, engasjere seg i samfunnet, bli synlige i nærmiljøet og samtidig ha det gøy sammen.

Når dere planlegger høstsemesteret er det viktig å sette av tid til Globalaksjonen, både til forberedelse og gjennomføring. Det vanligste er å gjennomføre Globalaksjonen sammen med hele troppen, men det er lurt å benytte anledningen til å ha patruljemøter med globalt perspektiv. Hvert år legges det mange møteforslag, an-dakter og aktiviteter knyttet til Globalaksjonen i aktivitetsbanken på nett. Det er også flere aktivitetsmerker dere kan ta, som Stop Poverty, verdensborger og men-skerettigheter. De som deltar på Globalaksjonen kan bestille et gratis aksjons-merke til å ha på skjorta. Da viser dere at dere bryr dere om andre.

Det er mange måter å samle inn penger på. Hva med Globalhaik, julebukk, globallop, globalmarked, arrangere halloween-postlop eller gjøre en dagsjobb til inntekt for aksjonen? Det er bare fantasien som setter grenser!

For å lese mer om vår egen bistandsorganisasjon KFUK-KFUM Global, gå inn på kmglobal.no For å få tak i programmaterieell eller informasjon om globalaksjonen gå enten inn på globalaksjonen.no eller i aktivitetsbanken på kmspeider.no og søk på «globalaksjonen».

PANT FLASKER

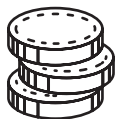
GÅ MED BØSSER I NABOLAGET

HA LOPPEMARKED

ARRANGER VAFFELSAVG PÅ BUTIKKEN

START ET GLOBALLØP I KOMMUNEN

ARRANGER EN KONSERT I KIRKEN

DONER EN DAGS ARBEID

ELLER NOE ANNET KREATIVT

HVA KAN VI GJØRE?

Få med deg speidergruppen din og finn på måter dere kan bidra på. Her er noen tips. Alle monner drar, og hvert bidrag teller!

PATRULJENS MATERIELL

En aktiv patrulje vil etter hvert ha behov for en del utstyr. Velg utstyr av god kvalitet og ta godt vare på det, så varer det lenger. Det er både økonomisk og miljøvennlig! Rengjør og reparer alltid utstyr med en gang etter bruk, og lagre det tørt og frostfritt. Her kan du lese mer om hva slags utstyr det kan være nyttig for en patrulje å ha.

TUR- OG LEIRUTSTYR

TELT

Et telt koster mye og må behandles forsiktig. Børst og tørk det godt før det legges sammen. Dersom dere er nødt til å pakke ned våte telt må det henges opp til tørk straks dere kommer hjem. Da unngår dere å få jordslag. Pluggene rengjøres og legges i egen pose. Hull, rifter og andre skader reparereres straks.

Det finnes mange typer telt. Hovedkategoriene er fjelltelt, lavvo og hustelt. Les mer om telt i Speiderhåndboka på side 282.

KOKESETT

Kokesett finnes i flere typer. Kokesett som tilsvarer et stormkjøkken er praktisk. Det består av to kjeler, kaffekjele og stekepanne med håndtak. For en stor patrulje kan denne typen være i minste laget, det kan derfor være praktisk å ta med en ekstra kjele og stekepanne av større størrelse, eller lage mat over to bluss på en gang.

Kokesettet bør settes inn med en deig av kritt eller grønnsåpe før bruk, da er soten mye lettere å få av. Pass godt på håndtaket, og sørg for å holde et eventuelt vanntrekk rent.

VANNKANNE

Vannbøtter og vannkanner av plast må behandles forsiktig. De kan lett få hull og sprekker. De sammenleggbare vannkannene er ofte de greieste å få med seg.

Plastdunker med kran er relativt billige. De tar større plass, men er til gjengjeld mer robuste. Vaskefat kan fås i alle prisklasser, fra billig plast til dyre, sammenleggbare tøy-fat.

SPADE

Den vanligste patruljespaden har ledd sånn at den kan slås sammen eller brukes som hakke. Det finnes også små feltspader uten ledd. På en fast leir hvor transportmulighetene er gode, kan patruljen overveie å ta med en ordentlig spade, da den er langt bedre å grave med. Spaden må gjøres ren etter bruk, og hvis den har ledd må dette renses godt og smøres.

SAG

Det finnes mange ulike sager, og hver av dem har sine fordeler og ulemper. En sammenleggbar sag eller trådsag veier lite og tar lite plass i sekken. En skikkelig buesag er derimot mye lettere å sage med. Ulemper og fordeler får veie opp mot hverandre, hvor mye forventer dere å bruke sag? En sammenleggbar sag til patruljetur og en buesag til leirbruk kan være et godt valg.

ØKS

En liten speiderøks egner seg godt til patruljebruk. Øksa må bestandig være godt slipt. Du skal aldri bruke den som hammer. Øksa skal aldri ligge på bakken, men festes i en stokk slik at hele eggen er skjult. Hvis øksa ikke har det, så lag et futteral til den, og tørk øksa etter bruk så den ikke ruster. Sørg for at hele patruljen vet hvordan man bruker øks skikkelig, for den kan være et farlig redskap for en som ikke kan bruke den. Les mer om sikkerhet i forbindelse med kniv, sag og øks i kapittel 9 i speiderhåndboka.

FØRSTEHJELPSSKRIN

Førstehjelpsutstyr skal alltid være med når dere er på tur! Lag det lett og praktisk sånn at det er greit å få med. Det finnes mange fine patruljesett med førstehjelpsutstyr, eller dere kan lage deres egen førstehjelpsveske. Det er viktig at den er oversiktlig og enkel å finne fram i, og dere må huske å fylle opp med utstyr etter bruk! Det kan være lurt å skrive en liste over innholdet som limes i lokket på skrinet eller veska, slik at det er lett å holde oversikten over hva som er med.

HAIKEDUK

Det finnes mange ulike haikeduker. Dere kan kjøpe en ferdig eller lage en selv av gjenbruksmaterialer. En plastpresenning er billig og robust, men kan være tung å bære på lange turer. Et tarp av nylon/polyesterstoff veier lite og fungerer like godt. Det går an å kjøpe slike i speiderbutikken, eller dere kan sy deres helt egen av et utrangert patruljetelt? Husk at også haikeduker kan ha behov for ny impregnering en gang imellom.

TAUVERK

Tauverk er noe dere aldri får for mye av. Sørg for at patruljen har et godt utvalg av tau. Det er viktig å ha tau det går an å surre med! Ta godt vare på det tauet dere har, knyt det opp og kveil det sammen etter bruk, ikke kapp det av hvis ikke det er helt nødvendig. Tauets dimensjon måles i omkrets, i millimeter eller tommer. Dere kan lese mer om tau i Speiderhåndboka på side 180–183.

LIVLINE

Livliner av bomull må tørkes helt hvis den er våt, ellers har den lett for å råtne. Haglposen settes inn med fett så den ikke sprekker. Dersom dere syr inn tråder i sterke farger, for eksempel for 1,5, 10, 15 og 20 meter, kan dere også bruke den som målebånd! Øv dere på å flette lina sammen med hendene, slik at den blir pakket sammen ordentlig. Da er den klar raskt hvis dere plutselig får behov for den.

INSTRUKSJONSMATERIELL

Instruksjonsmateriell må holdes godt vedlike. Prøv og stadig bruke nytt og spennende materiell til instruksjon. Hva med kartmodell, høydekurvmodell, pioneringsmodeller, spill til repetisjon av ulike tema, øvelsesgasbind eller miniAnne (til å øve på hjerte- lungeredning)?

*Ta godt vare på
instruksjons-
materialet!*

Å PAKKE TIL EN UKES SOMMERLEIR

Denne tabellen kan være til god hjelp når patruljen skal pakke til sommerleir. Kanskje trenger dere ikke alle de tingene som står i lista, men bruk den som huskeliste, så glemmer dere i alle fall ikke noe vesentlig.

	INNHold	ANTALL	KONTROLLERT				
VASK/OPPVASK	Oppvaskbalje	1 stk					
	Vaskevannsfat	1 stk					
	Plastbøtte 10 liter m/lokk	2 stk					
	Vannkanne sammenleggbare 10 l	1 stk					
	Vannøse	1 stk					
FORBRUKSVARER	Plastboks til div. forbruksvarer	1 stk					
	Oppvaskbørste	1 stk					
	Oppvaskfille	3 stk					
	Oppvaskhåndkle	3 stk					
	Stålull	1 pk					
	Grønnsåpe	1 boks					
	Oppvaskmiddel	1 flaske					
	Gryteskrubb	3 stk					
	Fyrstikker	3 pk					
	Søppelsekker	1 rull					
	Plastposer (brødposer)	1 rull					
	Tørkepapir	1 rull					
	Dopapir	2 ruller					
	Fluenett til fettfelle	ca 1 m2					
	Aluminiumsfolie	1 rull					
REDSKAP, TAUVERK	Buesag	1 stk					
	Sammenleggbare tursag	1 stk					
	Vedøks	1 stk					
	Turøks	1 stk					
	Bryne	1 stk					
	Liten slegge	1 stk					
	Spett	1 stk					
	Spade	1 stk					
	Sisal	2 ruller					

	INNHOLD	ANTALL	KONTROLLERT				
TIL KOKINGA	Bålrist	2 stk					
	Primus	1 stk					
	Rødsprit	1 liter					
	Parafin	2,5 liter					
	Trakt	1 stk					
KJØKKENUTSTYR	Kasserollesett (3,4 og 5 liter)m/lokk						
	Steikepanne (jern)	1 stk					
	Plastbolle (4 liter) m/lokk	1 stk					
	Plastboller (0.35, 0.65 og 1.1 l)m/lokk	1 sett					
	Litermål, plast	1 stk					
	Saftmugge, plast	1 stk					
	Brødfjøl	1 stk					
	Sleiver, plast	2 stk					
	Steikespade	1 stk					
	Visp	1 stk					
	Boksåpner	1 stk					
	Potetskreller	1 stk					
	Ostehøvel	1 stk					
	Suppeøse	1 stk					
	Brødkniv	1 stk					
	Grønnsakbørste	1 stk					
DIVERSE BESTIKK	Flate tallerkner (plast)	2 stk					
	Dype tallerkner (plast)	2 stk					
	Kopper (plast)	2 stk					
	Kniver	3 stk					
	Gafler	3 stk					
	Skjeer	3 stk					
	Teskjeer	3 stk					
ØVRIG UTSTYR	Plastpresenning (til haik m.m.)	1 stk					
	Bunn-, topp- og sideplater til kjøleskap	6 stk					
TELTT	Lavvo	1 stk					
	Bunnduk til lavvo	1 stk					
1.HJELP	Patruljens førstehjelpspose	1 stk					
	Livline	1 stk					

LEKE SAMMEN

PATRUJELIV // LEKE SAMMEN

*"Hvis du lytter og observerer, vil du oppnå
mye mer enn du kan ved å snakke."*

Lord Baden-Powell

Speiding er gøy! En patrulje som har det morsomt sammen, vil fungere godt. Planlegger dere minst en lek på hvert speidermøte og hver patruljetur, øker sjansen for at dere har det moro sammen. Lek og konkurranser er egnet til å lære nye ting og til å repetere gammelt stoff. Det er også en fin måte for å få et avbrekk i programmet på møtet eller turen.

Patruljens lekmester skal sammen med patruljefører og patruljeførerassistent finne egnede leker til møter og turer. Husk å rullere på jobben som lekmester. Da unngår du at den som er lekmester går lei, og du unngår stadig repetisjon av gamle leker.

I dette kapitlet finner du forslag til leker dere kan bruke i patruljen. Husk: Minst en lek på hvert møte, og mange på hver tur!

HVA SKAL VI LEKE?

Patruljen kan leke for å ha det moro, men ofte vil en lek også kunne brukes til å lære eller repetere kunnskap. Leker som passer til det dere skal lære på tur eller møte vil understreke temaet, gjøre det lettere å huske, og understreke temaet og lage en fin helhet. Lek kan også bidra til at patruljen blir bedre kjent med hverandre og dermed styrke fellesskapet. Bruk lek aktivt til å repetere ting speiderne har lært tidligere. Å leke er en morsom måte å repetere på.

SANSETRENING: Gang på gang snakker Baden-Powell om hvor viktig det er å øve opp sansene. En som går våken gjennom livet får mye mer ut av det enn en som går sovende. Derfor bør du ofte ta med leker som har med sansetreningen å gjøre.

SPEIDERFERDIGHETER: Leker er et ypperlig middel til innøving av ulike ferdigheter. La ikke patruljemøtene få preg av en slags eksamen. Da kommer du etter en stund til å prate til tomme stoler.

BEVEGELSESELEKER: Mennesker er skapt for å røre på seg! Pass på at ikke leken blir for voldsom for de yngste.

STAFETT OG LAGLEKER: Her kan du være nødt til å dele patruljen i f.eks. to lag. Pass på at lagene blir mest mulig jevne, slik at sjansen til å vinne er like stor.

UNDERHOLDNING: Av og til kan dere også bruke leker som bare har til hensikt å lage moro. En del leirbålsleker finner plassen sin her.

SANSETRENING

Kims lek er kalt opp etter gutten Kim i Rudyard Kiplings bok med samme navn. Han brukte leken til å trene opp sansene sine. Leken er slik: 10–15 ting legges fram på bordet. Du får se på tingene en liten stund, for eksempel i 30 sekunder eller ett minutt. Så dekkes gjenstandene til med et teppe, og alle i patruljen skal skrive ned så mange ting som de husker. Poeng for riktige gjenstander, minuspoeng for å skrive ned gjenstander som ikke var der. Kims lek kan varieres i det uendelige. Her er bare noen eksempler:

TAVLEN MED FLEKKENE

Et papirark eller en pappplate med ruter vises fram i noen sekunder. I rutene er det tegnet figurer. Speiderne tegner etter hukommelsen rutene og figurene.

UTHOLDENHETSKIM

Legg fram 50–100 ting. La speiderne studere tingene i et halvt minutt før de etter tur sier hver sin ting. De tingene som blir nevnt legges til side. Det gis ett poeng for hver riktig ting og ett minuspoeng for å nevne ting som ikke var tilstede eller for å nevne ting som allerede er nevnt.

MIKROKIM

På en bit kartong klistres 18 ulike, ganske små ting. F. eks. svovelet på en fyrstikk, bit av en gummistrikk, hjørnet på et frimerke osv.

FØLEKIM

Med bind for øynene forsøker speiderne å gjenkjenne en rekke ting som blir sendt rundt.

Variasjon: En del ting plasseres i en sekk. Speiderne føler med foten.

DETALJKIM

Legg ut en del billetter, frimerker, mynter el. Tingene dekkes til, og hver speider skal beskrive tingene så nøyaktig som mulig. (Hvilken kino? Når gikk den? Hvilken valuta?)

KASTEKIM

Du og assistenten kaster en del ting mellom dere foran en døråpning slik at speiderne bare ser tingen mens den er i luften.

SMAKEKIM

Med bind for øynene får speiderne smake på noen ulike matvarer, for eksempel sukker, salt, pepper, kanel, sitron, banan, sjokolade, drue, hvitemel, solsikkefrø osv. Deltakerne skriver ned etterpå hva de har smakt.

SPEIDERFERDIGHETER

OVERLEGNINGSSPILL

Lag noen papplater med et rutenett, med spørsmål i hver rute. Lag så tilsvarende brikke hvor svaret står. Du kan enten la hver speider få sitt kort eller du kan bruke leken som en stafett. Det gjelder å plassere brikkene der de skal ligge i forhold til spørsmålene. Denne leken kan du med fordel bruke ved innøving av karttegn. Husk å gjennomgå de rette svarene til slutt.

SKIPETS KURS

Hver speider har rutepapir og blyant. På papiret angis målestokk (f.eks. 1 rute = 2 nautiske mil) og hvilken retning som er nord. Lederen av leken forteller en historie om et skip som stadig seiler i forskjellige retninger. Det går fram av fortellingen hvor langt skipet seiler i de forskjellige retningene. Alle skal tegne inn skipets rute på papiret sitt mens historien leses. Til slutt sammenliknes de forskjellige figurene.

TAUTREKKING

La to speidere trekke i hver sin ende av et tau samtidig som de skal slå pålestikk rundt seg selv.

LIVLINEKAST

Patruljen deles i to lag. Lagene starter ved siden av hverandre i den ene enden av en stor slette. Førstemann på hvert lag kaster livlinen så langt han klarer. Laget løper fram til posen på linen. Nr. 2 kaster videre derfra og så videre. Første lag som har passert et avtalt merke har vunnet.

KOMPASSRETNING

Del patruljen i lag på to og to. Legg en del gjenstander fritt på gulvet. Fastslå hvilken retning som er nord. Førstemann i et av lagene får bind for øynene og plasseres i den ene enden av rommet.

Nå gjelder det for andremann i laget å løse førstemann tvers gjennom rommet og bort til det borteste hjørnet uten å komme nær noen av gjenstandene på gulvet.

Andremann blir hele tiden stående stille. Han roper hvor mange skritt og hvilken kompassretning den med bind for øynene skal gå. Når alle førstemenne er kommet gjennom rommet, er det andremennenes tur.

TERRENGLEKER

GULLGRAVING I CANADA

Del patruljen i to jevne lag, eller du kan utfordre en annen patrulje. Hvert lag får følgende grunnlag gjerne skrevet på gammelt, gulnet papir samt et gammelt skattekart.

«Et sted i de milevide skogene vest for Hudsonbukta i Canada sitter en flokk eventyrere og studerer et gammelt kart. I tre dager har de lett etter gull i elvesand og i berghuler, men uten å finne noe. Av en gammel indianer har de nå fått vite hvor gullet er å finne, men de har grunn til å tro at også andre gullgravere sitter inne med de samme opplysningene. Bare de raskeste og modigste finner gullet. Vil dere trosse farer og strabaser for å finne rikdommene? Men vær forsiktig! Andre er ute i samme ærend!

Altså: Studer kartet og få tak i så mye gull dere kan. Om nødvendig må dere angripe andre gullgravere og uskadeliggjøre dem. Hver speider bærer et rødt bånd rundt høyre overarm. Når båndet er revet av, kan han ikke kjempe eller lete etter gull. Da må han tilbake til PF for å få nytt bånd.

Hver gullbarre som føres inn i leiren gir 15 poeng. Hvert bånd ved lekens slutt (egne og røvede) gir 1 poeng.

Mellom kl. 14.30 og 15.00 må alt gull og alle bånd leveres til skjerpekontoret i leiren.»

Til gullbarrer brukes gulmalte treklosser 30 x 10 x 10 cm.

PÅ JAKT ETTER UFO'EN

Patruljen får denne meldingen:

Romfartsadministrasjonen

Oslo, 31. august 2018

Det norske romforskningsinstitutt har i den seinere tid oppfattet mystiske signaler fra verdensrommet. Signalene blir stadig sterkere, og man frykter invasjon fra en fremmed planet.

Man har grunn til å anta at et romskip vil lande i området omkring Rauland. De norske myndigheter oppfordrer alle speidere i dette området til å komme i kontakt med besetningen på romskipet og finne ut hva de vil.

Det er observert en del partikler i området omkring Englandsmovann. Partiklene er lagd av et ukjent stoff som ligner papp. De inneholder bokstaver, og ekspertene mener at hvis bokstavene på de forskjellige partiklene settes riktig sammen vil de gi anvisning til det påtenkte landingssted.

NB! På grunn av strålingsfaren må partiklene ikke flyttes.

Carl August Hansen, General

Hver speider finner platene med bokstaver. De danner et stedsnavn (ikke for langt og vanskelig). På dette stedet treffer speiderne en utkledd marsboer (patrulje-assistenten) med svømmeføtter, grønn i ansiktet, antenne på hodet og så videre. Dette romvesenet sier bare noen rare lyder, men gir speiderne følgende melding:

Kjære Jordvesen.

Vær ikke redd for oss. Vi kommer fra planeten Mars, og vil bare studere Jorden og jordboerne for å skaffe materiale til vår videre forskning.

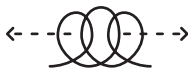
Dessverre er romskipet vårt blitt skadet ved landingen og vi trenger hjelp for å komme tilbake til Mars. Først og fremst må vi ha korrekte værvarsler. Lag derfor et instrument som kan måle vindretningen. Foreta dessuten disse observasjonene: Temperatur, skydekke (skytype/hvor tett), vind (retning/styrke).

Vi trenger også et stjernekart for å finne tilbake gjennom verdensrommet. Lag et stjernekart hvor alle stjernebildene dere kjenner er tegnet og navngitt. Navigatøren på romskipet er ivrig botaniker. Han vil gjerne at dere skal skaffe ham 10 forskjellige planter fra Jorden.

Tauet som brukes til interplanetære målinger i rommet er gått i stykker. Nytt tau må lages før vi kan starte. Skjõt sammen flest mulig taubiter, men bare forskjellige knuter skal nyttes. Knutene må ikke strammes hardt til, da jeg vil kontrollere at de er riktig lagd. Tau vil dere få av meg.

Bring alt dette til romskipet som befinner seg på Furuberget og lever alt til vår jord-agent som er utenfor romskipet.

HITEKII
Kaptein

På Furuberget står en fasade av et romskip av trelister og gråpapir. Romskipet er pyntet med litt maling, og med lys inni (bak) om det er mørkt. Her leverer speiderne det de har laget til patruljeføreren.

TILLEGG

På forbundets nettsider kmspeider.no, finner du det meste av det du trenger for å planlegge møter og turer.

Aktivitetsmerker, gradsprogram, speiderstigen, møteplanlegger, speiderprogram, møteforslag og så videre ligger klart til bruk direkte fra mobiltelefon eller pc. Her kan du også laste ned ulike hefter som *Trygg og sikker speiding*, *Dagsturen* og *Speiderideen*. Bruk tommel-opp og tommel-ned funksjonen for å gi tilbakemeldinger på det som ligger ute, og send inn forslag dersom du ser at noe mangler.

På kmspeider.no/aktivitetsbanken finner du mange ferdige aktivitetsforslag!

GRUNNKURS PATRULJEFØRER

MÅL MED KURSET

Patruljeførerkursene skal gi deltakerne en innføring i patruljeledelse. Målet er at deltakerne skal bli trygge på sin rolle i patruljen. De skal komme tilbake med kunnskap som hjelper dem til å gjøre jobben som patruljeførere og gi dem trygghet på at de kan lede.

Dette kurset er delt inn i fire hovedtemaer, som hver inneholder ulike læringsmål. På de neste sidene finner du læringsmålene for hvert hovedtema. Du kan notere på sidene hvis du vil.

Ved fullført kurs kan deltakerne få sy en bronseknapp på den ene lomma på speider-skjorta si. **Kurset skal inneholde alle læringsmål** for å kvalifisere deltakerne til kursknappen.

TEMA 1

PATRULJEFØRERENS OPPGAVER

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ kjenne til KFUK-KFUM-speiderne som organisasjon, og patruljens rolle.
- ☐ ha blitt bevisst patruljefører og patruljeassistentens lederrolle
- ☐ vite hvordan man leder et møte
- ☐ kjenne til forskjellige måter å lede på

TEMA 2

MØTE- OG SEMESTERPLANLEGGING

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ kjenne til speiderprogrammet
- ☐ ha lært å planlegge et møte
- ☐ ha lært å planlegge et semester
- ☐ se nytten av planlegging
- ☐ kjenne til heftet «Trygg og sikker speiding»
- ☐ Ha foretatt en enkel risikoanalyse til aktivitet

TEMA 3

INSTRUKSJON

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ ha lært grunnleggende instruksjonsteknikk
- ☐ ha planlagt og gjennomført instruksjon under veiledning
- ☐ ha gjennomført praktiske øvelser i konflikthåndtering (rollespill, refleksjon)

TEMA 4

KRISTENT FELLESSKAP

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ ha fått en grunnleggende innføring i kristendom
- ☐ ha lært om KFUK-KFUM-speidernes kristne fundament
- ☐ kunne praktiske tips, (ulike former for andakt, opplesning, aktivitetsandakt, hvor kan man finne en andakt osv)
- ☐ planlegge en patruljeandakt
- ☐ delta i planlegging og gjennomføring av en Guides and Scouts own.

TEMA 5

INTIMGRENSER OG GRENSEOVERSKRIDELSER

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ ha gjennomført økt om intimgrenser og grenseoverskridelser

VIDEREGÅENDE KURS PATRULJEFØRER

MÅL MED KURSET

Videregående patruljeførerkurs er et kurs for litt erfarne speidere som ønsker å lære mer om å lede en patrulje på tur. Et sentralt punkt i speidermetoden er læring gjennom erfaring og refleksjon. Derfor er det en viktig del av kurset at deltakerne skal få oppleve å planlegge, lede og gjøre det etterarbeid som hører med det å dra på patruljetur. Også de gangene man gjør feil, lærer man mye, så her er det erfaringen og refleksjonen som står i sentrum, ikke det å få til alt med en gang.

Kurset er delt inn i fem hovedtema, som hver har ulike læringsmål. På de neste sidene finner du læringsmålene for hvert hovedtema. Du kan notere på sidene hvis du vil.

Ved fullført kurs kan deltakerne få sy en bronsjeknapp på den ene lomma på speider-skjorta si. Alle læringsmål skal krysses av for å kvalifisere deltakerne til kursknappen. Det er kursleders ansvar å sørge for at kurset dekker alle læringsmålene.

TEMA 1

PATRULJEFØRERENS OPPGAVER

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ være bevisst sin lederrolle og rolle som forbilde for patruljen
- ☐ ha erfart at det finnes ulike måter å instruere på i forskjellige tursituasjoner
- ☐ vite noe hvordan man kan lede en patrulje på tur

TEMA 2

PLANLEGGING OG GJENNOMFØRING AV PATRULJETUR

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ ha vært med på å gjennomføre en patruljehaik under veiledning
- ☐ ha tatt ledelsen på planlegging og gjennomføring av en etappe på patruljetur
- ☐ ha lært hvordan man pakker en sekk (også regulere sekken) og om bekledning
- ☐ ha lært om ulike typer mat til tur, og å tilberede mat på tur
- ☐ ha lært om forskjellige kokeutstyr og kunne bruke det utstyret kurset velger å bruke.
- ☐ ha fått øvelse i etablering av overnattingsplass
- ☐ ha lært om ulike båltyper
- ☐ ha fått opplæring og erfaring med kart og kompass
- ☐ ha fått øvelse i grunnleggende førstehjelp for skader på tur
- ☐ ha fått erfaring med hvordan andakt og tro kan være en integrert del av det å være på tur

TEMA 3

TRYGG SPEIDING

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ kjenne til heftet «Trygg og sikker speiding»
- ☐ vite at patruljeturer skal godkjennes av ansvarlig leder
- ☐ ha lært noe om hvordan man kan og bør gi informasjon til foreldre og patruljen i forbindelse med patruljetur
- ☐ vite hvordan man gjennomfører en enkel sikkerhetsanalyse
- ☐ kjenne til innholdet i friluftsløven og allemannsretten

TEMA 4

PATRULJEFELLESSKAP OG KONFLIKTLØSNING

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ ha lært hvordan man som PF kan bidra til godt samhold i patruljen på tur
- ☐ ha drøftet hvordan man takler ulike utfordringer i patruljen
- ☐ ha lært om lek og motivasjon på tur
- ☐ ha lært om konflikthåndtering på tur

TEMA 5

INTIMGRENSER OG GRENSEOVERSKRIDELSER

Etter kurset skal deltakeren:

- ☐ ha deltatt i diskusjoner om grenseoverskridende adferd.
- ☐ ha reflektert rundt hvordan patruljefører kan bidra til at patruljeturer er trygge for alle
- ☐ ha lært hvem man skal kontakte dersom man hører om et mulig overgrep eller grenseoverskridelser.

FOTOGRAFER

- Apeland, Ørjan: 5, 48 (venstre), 50, 51, 57
Belcher, Katy: 6-7
Bird, Dave: 16
Bø, Eirik Svandal: 33, 52, 56, 59
Dalsgaard, Henrik Vagle: 10 (øverst), 29
Ekvik, Svein Olav: 20
Eskeland, Johanne: 62 (øverst)
Flatberg, Vanja: 19
Forberg, Erling Daae: 35 (høyre), 37 (nederst)
Fosse, Ragnhild Erevik: 13 (leder), 42
Hansen, Synne: 45, 47 (høyre)
Hegdal, Leif Egil: 9 (midten), 43
Hetland, Astrid-Amalie: 35 (venstre)
Mork, Line: 54
Nordlid, Magnus Berntzen: 30
Norland, Helen Sola: 23
Owen, Peach Norman: 38
Røraas, Lars: 47 (venstre)
Salicath, CF: 9 (nederst)
Slinning, Helene Moe: 13 (familiespeider, oppdager, stifinner), 28, 61
Søndenå, Torbjørn: 71
Tøndel, Ingun: 67
Undheim, Harald: 9 (øverst), 10 (nederst), 13 (stort bilde, vandrer),
18 (begge), 37 (øverst), 62 (nederst), 64, 68, 74, 77
Våge, Andreas: 62 (midten)
Aaberge, Alf Egil: 48 (høyre)